

ววรรณคดี

บัญชีเรื่อง

ภูเขาทอง	๓
เงินตราด้าย ส้มเค็ญ ๆ กรมพระยาตำราวรรณภาพ	๓
น้ำตาอาลัย นิพนธ์สินทวี	๗
วิมานบนทวาทนุญ แต่งกรณคดี	๘
สงครามขรรคมุข เจ้า สตะเดทิน	๓๓
เพื่อนบ้านโถมงานของกัน ไตรวาร	๓๗
เมฆทูลของ รังคนกวี กวีนิพนธ์ ด. ณ ชุขยา	๔๔
เพลงสรรเสริญพระบารมี สันติศิริ	๕๖
จดหมายเรื่องเพลงสรรเสริญพระบารมี แต่งทอง	๕๗
หนังสือเรื่อง พระราชนิกิจ ร. ณ.	๕๙
หนังสือเรื่อง "VALMIKI RAMAYANA" ขรรจบ	๖๗
SHAKESPEARE - พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	๖๙
ในดวงวรรณคดี	๖๙

พฤศจิกายน ๒๔๘๙

==วงวรรณคดีเล่ม ๑๐==

วงวรรณคดีเป็นหนังสือรายเดือน ออกเดือนละ ๑ เล่ม

นางสาวรุจินทร์ ผลชีวิน เจ้าของ และ ผู้จัดการ

หม่อมหลวงหญิงจินตนา นพวงศ์ บรรณาธิการ

สำนักงานตั้งอยู่ที่ “ไชยณรงค์” ๗๗/๓ ถนนราชดำเนินกลาง
มุกอนุเสาวรีย์ประชาธิปไตย

ติดต่อทางจดหมายและบอกรับที่ ๓๗๗ ซอยพญานาค ถนนเพชรบุรี พระนคร

ราคาเล่มละ ๔ บาท

บอกรับครึ่งปี ๒๔ บาท เต็มปี ๔๘ บาท

ถ้าท่านประสงค์จะเป็นสมาชิก “วงวรรณคดี” โปรดติดต่อ
ในพระนครที่ถนนสนามศรียะระเงินเมื่อหนังสือถึงมือท่าน
ท่านเป็นสมาชิก วงวรรณคดีแล้วหรือ ?

พิมพ์ที่โรงพิมพ์พระจันทร์ ทำพระจันทร์ พระนคร นายสนั่น บุณยศิริพันธ์
เจ้าของ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา ๑๕/๑๑/๔๕

ภูเขาทอง

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่เลื่อมใสในพระพุทธศาสนาเป็นอย่างยิ่ง ทรงสร้างปุษยสถานขึ้นหลายแห่ง แต่จะแห่งใดเป็นที่น่าสนใจทงน พระสมุทฺรเจดีย์ทรงอยู่ณปากน้ำเจ้าพระยา ก็เป็นเครื่องหมายบอกให้เขารู้ว่า เมืองนี้มาทางทะเลได้รู้ว่า บัดนี้คนได้เข้ามาอยู่ในดินแดนแห่งนี้อีกแล้ว นอกจากนั้นยังมีโดระปราสาททวดราชนาคดา มีลำภาจันทอดยานนาวาซึ่งสร้างไว้เป็นอนุสรณ์ของการค้าด้วยเรือลำภาจันยังความเจริญให้แก่บ้านเมืองในครั้งกระโน้นด้วย

ภูเขาทองเป็นปุษยสถานอีกแห่งหนึ่งที่โด่งดังสร้างขึ้นไว้เมื่อคราวทรงปฏิสังขรณ์วัดสระเกศ การที่ให้สร้างขึ้นนั้นก็เพราะทรงพระดำริจะสร้างพระเจดีย์ใหญ่อย่างภูเขาทองที่กรุงศรีอยุธยา เพื่อเป็นการแสดงให้เพื่อนบ้านใกล้เคียงได้รู้เห็นว่า ณ บัดนี้คนไทยรักกัน โด่งดังทงนเจริญรุ่งเรืองเทียมไทยกรุงศรีอยุธยาแล้ว เราพระราชวงศ์ทั้งวังหน้าและวังหลวงสร้างตามแบบพระราชวังโบราณที่พระนครศรีอยุธยา เรามีวิหารพระศรีรัตนมุนีสูงเทียมมณฑปวัดพนัญเชิงพระนครศรีอยุธยา และยังมีอีกหลายอย่างทั้งสร้างไว้เหมือน ยังขาดอยู่ก็แต่พระเจดีย์ใหญ่คือภูเขาทองเท่านั้น

ภูเขาทองนี้ เดิมทีพระเจ้าหงสาวดีบุเรงนองให้สร้างขึ้นไว้ในทุ่งภูเขาทองพระนครศรีอยุธยาเพื่อเป็นอนุสรณ์ในการตีกรุงศรีอยุธยาได้ เป็นพระเจดีย์ใหญ่แบบมอญ ครั้นเมื่อสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงกู้เอกราชของประเทศขึ้นได้ก็โปรดให้รื้อส่วนบนพระเจดีย์นั้นเสีย สร้างเป็นแบบพระเจดีย์ไทยขึ้นไว้แทนเพื่อเป็นการกู้เกียรติไทยสมัยอยุธยา พระเจดีย์นั้นจึงคงเป็นรูปไทยเกมมอญอยู่จนบัดนี้

การสร้างนั้นเดิมจะให้เป็นผู้พระเจ้ายักษ์ใหญ่อย่างภูเขาทองกรุงเก่า แต่ทว่าสร้าง
นั้นใกล้คลองดินอ่อนเขาเต่าหักแพเป็นชิ้นป่วนด้วยไม้ซึ่งก็ยังทานไม่ได้ พอก่อขึ้นไป
ถึงทภีนิชนที่ ๒ ก็ทรุดก่แตกและไม้ซึ่งระเบิดออกนอกฐาน จึงโปรดให้เขาเต่าหักแพ
ไปครอบนอกอกหลายชั้นก็ไม่หายทรุด จึงต้องหยุดการสร้างพระเจ้ายักษ์นั้นค้างอยู่เพียง
ฐาน ต่อมาจนถึงรัชกาลที่ ๕ นัยว่าพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเห็น
ว่า ภูเขาทองเป็นที่สูง อยู่นอกพระนคร หากมีศึกมาประชิดข้าศึกภัยภูเขาทองได้ช่วย
เอานั่นใหญ่จนตงยกลงไปในเมืองได้ ทรงทวงไว้เป็นที่สูงรกร้างด้วย จึงโปรดเกล้าฯ
ให้พระยาศรีพพัฒน์ (แพ) บุตรของสมเด็จพระยาบรมมหาพิชัยญาติ ซึ่งเป็นแม่-
กองสร้างพระเจ้ายักษ์ในเมื่อรัชกาลที่ ๓ เป็นแม่กอง ให้พระยาราชสงครามเป็นนายช่าง
ซ่อมแปลงพระเจ้ายักษ์ที่ค้างอยู่นั้น ทำเป็นภูเขาและสร้างพระเจ้ายักษ์ไว้น้อยด มีบันได
เวียนทางขึ้นไปได้ถึงองค์พระเจ้ายักษ์สองทาง พระราชทานนามว่า "บรมบรรพต"

มาในรัชกาลที่ ๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระบรมราชาธิมา
จากอินเดีย (ดวงวรรณคดี ฉบับประจำเดือนมีนาคม) จึงให้ประดิษฐานพระบรม
ธาตุนี้ไว้บนภูเขาทอง เพราะทรงเห็นว่าเป็นพระบรมธาตุที่แท้ นักปราชญ์ในทางภาษา
และโบราณคดีได้ร่วมกันพิจารณาเห็นว่าภาษาที่จารึกที่ระบอบศีลดาบรรจุพระบรมธาตุนี้
ชี้ให้เห็นว่าเป็นพระบรมธาตุของพระบรมศาสดาโดยแท้ไม่มีที่เถียง พระบรมธาตุนี้
คงประดิษฐานอยู่เพื่อเป็นที่สักการะของพุทธศาสนิกชนทั้งหลายครบเท่าทุกวันนี้
การนมัสการพระบรมธาตุนี้ ถือเอาวันขึ้น ๑๔, ๑๕ และแรม ๓ ค่ำ เดือน ๑๒
เป็นวันนมัสการ ประชาชนต่างก็พากันมาสักการะทุกปีมิได้ขาด และเพื่อให้เป็นที่สันท
ถนาก็มีงานนักขัตฤกษ์ประจำปีเป็นลำดับมา พร้อมกับเวदानมัสการพระบรมธาตุที่
ภูเขาทองนี้ ก็ได้มีการนมัสการพระปฐมเจดีย์ ณ จังหวัดนครปฐมอันเป็นแหล่งสำคัญ
ดังเดิมที่พระพุทธศาสดาได้เข้ามาประดิษฐานอยู่ในสยามประเทศนี้ด้วย.

เรื่อง “เงินตราสยาม”

ของ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

(จากบันทึกฉบับสังสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ประทานหม่อมราชวงศ์ สุนนชาติ สวัสดิ์กุล)

บันทึกฉบับนี้มีเรื่องสั้น ๆ รวมประมาณ ๕๐ เรื่อง “เงินตราสยาม” เป็นเรื่องหนึ่งที่มีอยู่ในบันทึกนี้ เหตุที่จะเกิดบันทึกฉบับนี้ก็เพราะหลังจากเสด็จกลับจากไปนั่งประทานโอภาสให้หม่อมราชวงศ์ สุนนชาติ สวัสดิ์กุล เข้าเฝ้าซักถามปัญหาเกี่ยวกับโบราณคดีและวรรณคดีของไทย ณ วังวรดิศ ในระหว่างเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา ถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกาทุกวัน ปัญหาส่วนมากทรงตอบทันทีทันใด บันทึกไว้แล้วอ่านถวายในวันรุ่งขึ้น เป็นเรื่องน่าสนใจอ่านทั้งสัพ - บรรณาธิการ

เหตุที่จะเกิดปัญหาเรื่องนามาจากอยากรู้ถึงเรื่องเงินตราของไทยในสมัย

โบราณ

ปัญหา เงินตราของไทยเรานั้นแต่โบราณมีเรื่องราวเป็นมาอย่างไร

ตอบ เรื่องเงินตรานั้นเป็นปัญหาเกิดขึ้นมาตั้งแต่สร้างเมืองนครปฐมเป็นต้นว่าการมณฑลในรัชกาลที่ ๕ ด้วยชุดพบเงินตราของโบราณที่นั่นเนื่อง ๆ เป็นเงินเหรียญขนาดดึกเท่าเงินครบบาท มีตราด้านหนึ่งเป็นรูปสัตว์ อีกด้านหนึ่งเป็นรูปคล้ายมณฑปมีรูปปลาอยู่ข้างล่าง ให้สืบถามดูว่าพบเงินอย่างนั้นที่ไหนอีกบ้าง ได้ความว่าพบที่เมืองอุททองคือเมืองสุวรรณภูมิอยู่ทางเหนือเมืองนครปฐมขึ้นไปอีกแห่งเดียว จึงอยากรู้อย่างเป็นเงินตราของเมืองนครปฐมครั้งเป็นราชธานีหรือมาจากประเทศอื่น จึงได้นำรูปส่งไปถามพิพิธภัณฑสถานในดอนดอนว่า เงินตรานั้นเป็นของประเทศไทยกันหรือไม่ตอบมาว่าเงินตรานั้นพบแต่ที่เมืองพุทราทองแห่งเดียว

ต่อมาได้เงินเหรียญตราโบราณที่ดงศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรีมาอีกอย่าง

หนึ่ง ขนาดเท่าเงินบาทแต่บางตัว ๑ คราข้างหนึ่งเป็นรูปคล้ายพระจันทร์ครึ่งซีกอยู่กลาง
 รัศมี อีกข้างหนึ่งคล้ายรูปมณฑปเช่นเงินเมืองนครปฐม ดังนั้นฐานว่าเป็น
 เงินของพวกขอม เพราะเมื่อพบเงินชนิดนี้ในเมืองเราแต่ไม่ชำนาญ ปรากฏฝรั่งเสด
 ก็ขุดพบเงินอย่างเดียวกันในแผ่นดินระหว่างเมืองไซ่ง่อนกับกรุงเทพมหานคร เขาถามมา
 ว่าในประเทศสยามพบเงินเหรียญอย่างนั้นบ้างหรือไม่ เงินโบราณทั้งสองอย่างที่ว่า
 มา ยังรักษาไว้ ณ พิพิธภัณฑ์สถานในกรุงเทพฯ เมื่อฉันไปเมืองพม่าไปเห็นหนังสือ
 แต่งเรื่องเมืองพม่าเล่มหนึ่ง เขาจำลองรูปเงินโบราณต่าง ๆ ที่พบในเมืองพม่า
 พิมพ์ไว้ในนี้ มีทั้งเงินตราอย่างที่พบที่นครปฐมและที่ดงศรีมหาโพธิ์ และยังมีตรา
 อย่างอื่นอีก สอบหลักฐานได้ว่าเป็นเงินอินเดียทั้งนั้น คือเงินตราที่พวกชาวอินเดีย
 เอาเข้ามาใช้ในการค้าขายตามประเทศเหล่านั้น ไม่ใช่ทำใช้ในพื้นเมืองนครปฐมหรือ
 ที่เมืองพุกาม

แต่โบราณประเพณีการใช้เงินซื้อขาย กำหนดราคาเงินด้วยน้ำหนัก เวลา
 ใช้ต้องชั่งเสมอไป ตราต่าง ๆ ที่ได้ออกเป็นเงินเป็นเครื่องหมายซื้อของพ่อค้ามาทำหรือ
 แห้งที่หาเงินนั้น กับบอกน้ำหนักและน้ำหนักอย่างรับประกันความบริสุทธิ์ของเงินตรา
 ที่หาขายนั้น ใช้ประเพณีกันทุกประเทศทางตะวันออกตั้งแต่อินเดียตลอดจนถึงเมือง
 จีน เมื่อพวกฝรั่งชาวโยนก (กัมพูชา) มาได้ครองเมืองอินเดียเขาทางฝ่ายเหนือจึงนำวิธี
 ทำเงินเหรียญตราของพระเจ้าแผ่นดินมาใช้ แต่ก็ใช้อยู่เพียงชั่วคราว ยังใช้น้ำหนัก
 เป็นมาตรฐานเป็นพื้น จนถึงสมัยเมื่ออังกฤษได้อินเดียจึงเอาการทำเงินตรากรรมมา
 เป็นของรัฐบาลและทำเหรียญรูปใช้ต่อมา พวกพม่ากับพวกอินเดียมีการไปมาค้าขาย
 ติดต่อกันอยู่เสมอ พม่าจึงรับใช้เงินรูปจากอังกฤษถือเป็นเงินตราของบ้านเมือง
 มาช้านาน ทางเมืองจีนก็เป็นทำนองเดียวกัน เดิมจีนก็ใช้ราคาเงินด้วยน้ำหนัก

ครั้นเมื่อยอมให้ฝรั่งมาค้าขายพวกฝรั่งเอาเงินเหรียญตราที่ทำในประเทศแมกซิโกมาซื้อ
สินค้า พวกจีนชอบ ด้วยเงินแมกซิโกเนื้อเงินดีและน้ำหนักเท่ากันไม่ต้องชั่งให้ลำบาก
ก็รับใช้เงินแมกซิโกเป็นอย่างดีเงินของจีน เมืองไทยเราเดิมก็ใช้เงินด้วยน้ำหนักเหมือน
อย่างเงินตราชาคมทมิฬตราและอักษรไทยบอกนามเมืองก็ดี เงินพวกนี้ดวงขนาดใหญ่ตรา
ข้างและตราอื่น ๆ ก็ดี เงินตราตราใช้ทางมณฑลอุดรแต่ก่อนก็ดี ว่าตามพิจารณา
ตัวอย่างเงินที่มียู่อุดก็จะเห็นเงินที่พ่อค้าทำขาย อย่างประเพณีโบราณในอินเดียและ
เมืองจีนคงกล่าวมาแล้ว จนถึงสมัยกรุงศรีอยุธยาจึงเอาการทำเงินตรามาเป็นกร
หลวงและห้ามมิให้ผู้อื่นทำเงินตราขายเหมือนอย่างแต่ก่อน แล่นจึงมีเงินตรารูป
พุดดวง ขนาดหนักบาทหนึ่ง ต้องสั่ง สั่งทองและเฟืองทอง เนื้อเงินและน้ำหนัก
เสมอกันตามจำพวก แลมีตราหลวงที่สำคัญเป็นดวงดวง คือตราจักรหมายว่า
เป็นของพระเจ้าแผ่นดินโปรดให้ทำดวงหนึ่ง ตรารูปอื่นที่สำคัญของสมัยที่กล่าวถึง
เช่นเดียวกับทุกขนาด เรื่องตำนานการใช้เงินตราในประเทศสยามผลิตกับประเทศพม่า
และประเทศจีนเป็นข้อสำคัญอย่างหนึ่งที่มาปรากฏในรัชกาลที่ ๕ กรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อ
ทำหนังสือสัญญาทางไมตรีกับฝรั่งต่างประเทศแล้ว มีฝรั่งเข้ามาค้าขายในกรุงเทพฯ
มากขึ้น พวกฝรั่งเอาเงินเหรียญแมกซิโกที่ใช้กันในเมืองจีนมาซื้อสินค้า แลราษฎรไทย
ไม่ยอมรับเงินอย่างอื่นนอกจากเงินบาท พวกพ่อค้าฝรั่งต้องเอาเงินเหรียญแมกซิโก
มาขอแลกเงินบาทที่พระคลังมหาสมบัติ ไปแลกเปลี่ยนสินค้า ในสมัยนั้นมีเตาสำหรับ
ทำเงินตราที่พระคลังมหาสมบัติ ๓๐ เตา แม้ให้คนผลิตกันทำทั้งกลางวันกลางคืนก็ทำ
ได้เพียงวันละ ๒,๐๐๐ บาทเป็นอย่างมากไม่พอพ่อค้าต้องการ เป็นเหตุให้พระบาท
สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้ตั้งเครื่องจักรเข้ามาตั้งโรงกระษาปณ์ทำเงิน
ตราเป็นเหรียญแทนพุดดวง และให้เลิกใช้เบี้ยหยบ ใช้เหรียญทองแดงและดบุก
แทนเบี้ยคองมา

ธรรมเนียมทำเงินบาทเดิมนั้น ในโรงทำเงินซึ่งเงินส่งไปเท่าไร ต้องตักน้ำหนักลง น้ำหนักที่ตักเรียกว่า "สัญญาไฟ" หรือ "สัญญาเพลิง" เพราะไฟจะต้องกินเนื้อเงินไปในรัชกาลที่ ๕ เมื่อคิดตั้งโรงกระษาปณ์ทำเงินเหรียญขึ้นนั้น ได้ตั้งเครื่องจักรจากห้างยอห์นเทเลอร์มา ห้างฝรั่งส่งช่างมาตั้งเครื่องตั้งไม่ทันแล้วช่างเดินนำจมนตายในแม่น้ำเจ้าพระยา เครื่องทั้งค้างอยู่จนมีผู้รับอาสาจัดตั้งขึ้นและเมื่อทำได้สำเร็จก็ได้รับตำแหน่งเป็นเจ้ากรมทำเงิน ครั้นนั้นเจ้ากรมพระคลังมหาสมบัติจ่ายเงินไปให้เจ้ากรมทำเงินเป็นเงินแท่งด้วยน้ำหนักเงินเป็นประมาณ เจ้ากรมทำเงินรับเงินไปหนักเท่าใดต้องทำเงินส่งเท่านั้นและยอมให้ค่าระเหยเมื่อหล่อหลอมเรียกว่าค่าสัญญาเพลิงซึ่งถือกันว่าจำเป็นอีกด้วย เจ้ากรมทำเงินจะส่งเงินที่ทำเป็นบาทแล้วบอกน้ำหนักเงินแท่งเกินกว่าอัตราที่กำหนดไม่ได้ ถ้าเป็นเช่นนั้นต้องออกทุนของตนเองใช้ คล้ายกับเป็นการแลกเปลี่ยนได้แลกเปลี่ยน ถ้าเจ้ากรมทำเงินพยายามจัดการละเอียดละออให้เนื้อเงินสัญญาไฟน้อยลงกว่าอัตราที่กำหนดก็เป็นกำไร ถ้าไรก็ได้แก่เจ้ากรมทำเงินนั้น เป็นประโยชน์อย่างนั้นมาแต่บรมโบราณ เมื่อตั้งโรงกระษาปณ์ทำการระหว่างพระคลังกับโรงกระษาปณ์ตามวิธีทำเงินบาทแต่เดิม อาศัยวิธีหล่ออย่างฝรั่ง เนื้อเงินสัญญาเพลิงน้อยลงกว่าตามวิธีหล่อของไทยมาก พนักงานทำโรงกระษาปณ์ซึ่งขณะอยู่ในเจ้ากรมทำเงินจึงร่ำรวยกันต่อมาไม่มีใครสู้ ความร่ำรวยนั้นไม่มีใครรู้ความจริงมากนักกว่าร่ำรวยขึ้นอย่างไร ต่อมาเจ้าพระยามรรัตนได้รับตำแหน่งโรงกระษาปณ์ไปติดโคเคอร์เข้าว่า รายได้จากเงินสัญญาเพลิงนั้นมีมาก และเนื่องด้วยไม่ปรารถนาจะได้เงินนั้นมาเป็นของตน จึงนำความขึ้นกราบบังคมทูล สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงทรงดำริว่า เมื่อกินกันขยี้แล้วก็กินต่อไปเกิดทำให้ผู้ทรมองอยู่แถวถนนถนนมียชน ความผิดโคเคอร์เรื่องนั้นมีย แต่ท่านมาแจ้งเห็นว่าการโคเคอร์นั้นไม่ใช่โคเคอร์ด้วยน้ำหนักหนาแรง รวยกรวยชน เงินก็พอกินพอ

อยู่ ประจวบกับการสร้างวัดเทพศิรินทราวาสถวายสมเด็จพระเทพศิรินทรฯ เจ้าพระยา
นรรัตน รัชกาลพระคุณจึงส่งของพระเดชพระคุณด้วยการเอาเงินไปจ้างถมดินวัดเทพ-
ศิรินทรเป็นจำนวนเงินนับด้วยหมื่นด้วยแสน ลงทุนทำอยู่คนเดียว

การสร้างโรงกระษาปณ์ปรากฏเมื่อไปเมืองพระมาว่าพระเจ้าแผ่นดินทรงชอบวิชา
การของไทย จึงตั้งเครื่องจักรไปยังเมืองพระมา ตั้งโรงกระษาปณ์ขึ้นที่เมืองมณฑล
ทำเงินรูปของพระมาขึ้นบ้าง แต่ไม่สำเร็จประโยชน์ เพราะราษฎรพระมาชอบใช้เงิน
รูปของอังกฤษมาแต่ช้านานทั่วทั้งประเทศแล้ว ไม่เหมือนราษฎรไทยที่ชอบใช้เงิน
ต่างประเทศ จึงได้ใช้เงินบาทสืบมาจนทุกวันนี้.

ยาสี่พัน “คาโบแลกซ์” สี่แล้วพันขาวสะอาด
ใช้ “คาโบแลกซ์” ทุกๆ เช้า พันของท่านจะเป็นเงา

คาโบแลกซ์ ของ พวงเล็ก

มีจำหน่ายที่ร้าน

“อรวิณท์”

ถนนเฟื่องนคร กรุงเทพฯ

น้ำตาอาลัย

นิพนธ์สินทร์

น้ำตาเอ๋ยไหลรินฉ่ำเย็นเลี้ยง
น้ำตาว่าอาลัยไทยพงศ์พันธุ์
น้ำใจว่าครวญทุกเช้าชุกเชิญ
น้ำตาพร่ำว่าโศกวิโยคแค้น
อยู่ด้วยกันหลัด ๆ กรรมชัศพราก
สุดอำนาจสุดบัญชาสุดอาลัย
น้ำใจขอบปลอบน้ำตาว่าเห็นด้วย
ช่วยไม่ได้ไทเทพรณินทร์

ข้าแค้นดินถิ่นทนอาภัพ
ครั้นได้ร่วมโพธิ์ทองคล้ายหมองแค้น
โอ้อ่านิจจามหาภาพ
พิภพนี้ของต้องส่งผลัดธัมพันธ
ไทยทุกคนเสกน้ำตาทาแผ่นดิน
ดังเวรอำนาจสูงดำอำนาจโค
เขาน้ำตามองสรวงด้วยสุดคยข้อ
อำนาจนั้นจนทนนั่งเมื่องกาถ

น้ำตาเคียงกับน้ำใจในอกฉัน
ที่พรากกันสุดอาลัยไทยดีแดน
ต้องมาเพื่ญชนดิคุณเป็นคุณเด่น
น้ำตาเห็นทองผ่องพื้นของไทย
เขากระซอกไปอย่างนทนิมไหว
น้ำตาได้แต่สดครวดแผ่นดิน
เขาใจช่วยสิ้นฤทธศคคกิด
ก็ต่างตนเสียตายไทยดีแดน
เคยย่อยยับอาทวามานานแสน
รวมเป็นแผ่นดินปลพพของกัน
มาเพื่ญบาปแยกไทยให้โศกคัดย
แม่ถกนนั้น โผผวถมมอาลัย
ไทยทงต้นรินน้ำตาธาราใหญ่
วงวอนให้รู้เห็นเป็นพระยาน
เขาน้ำใจอยู่ยุติธรรมนำเป็นฐาน
อำนาจนั้นไปรดประทานยุติธรรม !

วิมานบนซากมนุษย์

แสงกรานต์

สุกฤษฎิ์

ฉันเดินไปในสถานพิมานแก้ว
ข้อไฟฟ้าระย้าแขวนหลายเส้นดวง
แสงหลังอาคารระย้าลาดกระเบื้อง
เล่าสด่างวางระย้ากระพอค
เพดานมีดีแสงแดงประหลาด
ทั้งขอแปดแตรฉนวนนิยม
บันไดไขทองคำทำเป็นชน
ราวบันไดเดี่ยวดัดโค้งคดงอ
พินิจพื้นดินลาดคิลาฮอน
พินิจทวยฮอนครันดังวัดดี
มาถึงในห้องโถงโปร่งอากาศ
โตะเก้าอี้หลากถันคนนา
บนโตะกลางวางกระโถกพยัคฆ์เยี่ยม
ทั้งเด็กใหญ่ได้ระย้าวงประปน
ประหลาดใจใครหนอคิดก่อสร้าง
อ้างน้ำพุฝนฝอยปรอยประกาย

ช่างเพริศแพรวพรวดตาสด่าง
แสงโชติช่วงส่องจ้ายามราตรี
เกิดประเทืองเรืองระย้าประดับดี
ทั้งต้นลำชาวดอนชวนตาชม
ระบายทองดั่งชาติพิลาสดี
บ้างแบนกลมบ้างเป็นเหลี่ยมเยี่ยมระย้า
แสงสุวรรณสุกยิ่งเลี้ยวจริงหนอ
เป็นข้อ ๆ ของลาดคาคมนี่
ขอบบญชรแก้วประดับดี
ผืนมีภาพงามอร่ามตา
มีพรมลาดพ่นปี่เดี่ยวหรุหร่า
บุหง่านางนอนผ่อนกมด
สุวรรณเยี่ยมระย้าดัดฉนวนฉนวน
สำหรับคนเขยิบบุหรุหร่า
วิมานอย่างเมืองฟ้าคำหลากหลาย
ประดานฉายไฟพุ่งเป็นรุ่งงาม

เลี้ยงหัวรอคอกกระซิกกระริกร
ทำนเค็ชฐีมีแต่ดูขสนุกยาม

ของสัตว์บุรุษถนบนชนดาม
โลกสงครามโซคยังช่วยรวยนิรันดร์

อศักรรย์

อดสู่นินนาทประพาดสาย
เกิดอาเพศเหตออบคอกศักรรย์
ส่วนควณนินนเตนเพดินชมอยู่
คุมสติคาเพ่งเงียรอบกาย

เป็นประกายพรายแพรวแก้วหุดัน
วิมานอันงามดรรพกักดับกลาย
ไม่ทนรู้ตัวสันมิงชวญหาย
พินิจภายในปราสาทประหลาดไป

ทุกขภูมิ

โคมไฟฟ้าสว่างวบกับดับวบ
หลดายนมนดวงแดงชาภากระไร
เดาศิลาถลึงเห็นเป็นกะตุก
ทงขอแปะกระดูกคนปนกันนอ
ชีโครงคนคอกชนันใดก้าว
กะตุกดันหลังแทนราวบันไดทอง
พอพิศทวยทุเรศแค้นแชนมนุษย์
ยังแชนมมอดยของมานเพดานทา
กะเบองมุงหลังคาของปราสาท
ขอบัญชรที่ดับประคัมณ
โคะเกาอกถับอุบคเป็นอฐิ
พินิจอยู่เป็นนานละท้านใจ

เป็นรูปถุกตามนุษย์ผู้ชนใหม่
แทนหลอดไฟเรืองรองมอมน่าถวิล
เดินเอนผูกมัดเป็นกลุ่มเหิงอ้อมหัว
ทำเป็นคัวไม้แทนเมือแชนมมอ
ดัดดาขาวดาดาน่าดยอง
เป็นปลัดอึ้ง ๆ โค้งประหลาดอนาคา
ผนังผู้คเียบสระพรงค้อมังสา
ควยเลอดตมานุษแชนแชนถุก
คอบเลบดาดเรียงเรียบระเบียบถุก
กคอกชพนคนกถันเกลื่อนไป
แผ่นพินคิลาตาตอนาคาใหญ่
ช่างกะไรเรียงเป็นทิวถวิลนอคน

ส่ายนาฟุงกระเซ็นเป็นน้ำหนอง
 นาเหลืองเดือดหนองคดระกุดนประปน
 กระโหลกเดือดเมื่อพิศพิปริตเห็น
 เกาอนวมอนิจจังหนั่งอะไร
 พินิจภาพเคยงามตามผนัง
 มนุษย์ชาติคาชคินหลายหมื่นพัน
 ที่ไม่ตายกายเรียวนอนเหยียดแห่ง
 หิวระหายดกตัมไม่ล้มประด
 อนิจจาผ่านุงกระรุ่งกระวัง
 มนุษย์โลกหลดากหลายตายเป็นเบือ
 พวกวอดคำหนาโดทิตนผดนัก
 โลกทุกชั่วอนช่วงมันฉินดะเบย
 เกิดฐานะกระเคื่องเพื่องพียง
 มนุษย์ชาติควายชนมัตนเบิกบาน

ปนเลือดตนเองไปรยปรอยเป็นฝอยฝน
 เหม็นเหม็นทนต์แทบอาเจียนถึงเวียนใจ
 ก็กลับเป็นกะโหลกคนฉุนใหญ่
 หนึ่งคนได้บุดาตอหน้าครัน
 กระโบริงเหินแทกดับแปรผัน
 ศพก่ายกันมรณานำปราณ
 คุชาแข็งเกร็งโค้งโครงนับสี่
 เพราะไม่มีอาหารมาจากเจือ
 ดูเป็นสังเอนาถาจากเหลือ
 ใครจะเขืออาวไม่มเดียว
 คอยคุนกกขาวผ่านจลาเอย
 ผดงอกเงยจากดินค้ำรำดำราญ
 ทงทรวัยดังตุงศักดิ์ศรีฐาน
 สว่างวิมานซากคนนำชนพอง

อบายภม

ภาพประหลาดขนาดหลายกัหลายวบ กตายเป็นรูปผลกรรมนำส่งของ
พวกเศรษฐีผู้ส่งความทราบกระของ บดินตองชานซบวงหอดมภัย
ในทุ่งกว้างกลางนาที่ปรากฏ เป็นไฟกรดลุกช้อกระเพื่อได้
ทั้งชายหญิงจึงไม่ทันกับบรรดัย ที่รอดไปได้บ้างคบบางศา
พอไฟดับกับระดมด้วยลมฝน โปยมบนมิตมิตทวักค่า

ฝนประหลาดดาดซัดทักคณา
 อนิจจาน่าสังเวชท่านเศรษฐี
 ดินดำดักข้าวเปลือกกระเด็นกกลาน
 ทงหญิงชายนายทุนคุณเล่ห์ผา
 ผาทงพินนบรอยตอยเวียนวง
 ทงเงินทองของหลวงร่วงเป็นดับ
 ลูกตาแตกแตกไปเล็ดลอดไหลริน
 เคยหัวร่อต่อกะชักรวิศักรพิศพัท
 กวาคระดินซัพกทรมา
 เฝี้ยงดำรวดสรวดถนด้นหน้า
 “น้แหละผลกรรมของสนองคน”

ฝนชาดปดามาเลื้อยเหลือประมาณ
 ฝนถล่มจากฟ้ามาประหาร
 เม็ดข้าวสารอุดหนุนสาธยายบุญถึง
 ถมกลาหลบเตียงร้องเสียงหลง
 เหวี่ยงเข้าตรงคอผางดับกลางดิน
 ลงทุ้มทับทวมตัวบ้างหัวบน
 กระตักดินหิงกังฮอมรณา
 ก็อุบอับโอดโอยโยให้หา
 พอส้มคำชีพของของทวยชน
 ของพระยายมคความอยู่กลางฝน
 “ทคอยปล้นสุขพลัดตกอบาย”

“ไชยณรงค์”

(รำนนิสสิตเกาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย)

มุมนุสสาวรีย์ประชาธิปไตย ถนนราชดำเนิน

จำหน่ายอาหารฝรั่ง เครื่องดื่มต่างๆ

บริหารจัดการเลี้ยงอาหาร และน้ำชา ทั้งในและนอกสถานที่

สงครามธรรมยุต

เจ้า สตะเวทิน

มนุษยชาติเป็นผู้บาปกรรม

อารยธรรมมีมาในการสงครามของทุกยุคทุกสมัย ในปัจจุบันกติกาสันติภาพสงครามห้ามใช้กระสุนคัมคมและไอพิษ และต่อไปอาจห้ามระเบิดปรมาณูได้อีก สมัยคึกคักการสงครามก็มักกล่าวกันต่อให้เห็นอารยธรรมของมนุษยชาติอันนั้น พดณะเพาะในประเทศทางตะวันออกและโดยเพาะระหว่างไทยกับพม่า สองประเทศนี้ได้พัวพันกันมาตั้งแต่ยุคคึกคักการรบ แต่ทั้งสองประเทศนี้กลับพระพุทธรักษา ศาสนา วัชศรียบางพระองค์ทรงเป็นธรรมิกราช เมื่อจะทำการสงครามจึงทรงกระทำโดยยึดหลักแห่งความเป็นธรรม สงครามเช่นนั้นนิยมเรียกกันว่าสงครามธรรมยุต

ข้าพเจ้าได้ไปชมอุณโธวรีแห่งการสงครามโบราณแห่งหนึ่งจังหวัดเพชรบูรณ์ อุณโธวรีนั้นคือพระเจดีย์ของคหบดีชาวบ้านเรียกว่า "เจดีย์แดง" ตั้งอยู่ตำบลไร่พระเนียด อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ เจดีย์ของคหบดีมีความกว้างประมาณ ๔ วา ยาวประมาณ ๖ วา และสูงประมาณ ๘-๑๐ วา สร้างด้วยอิฐล้วน ไม่ฉาบปูน จึงเรียกกันว่า "เจดีย์แดง" เจดีย์นี้ตั้งลึกลงไปมากแล้ว มีคนไม่ขึ้นคลมอยู่ทุกด้าน แต่ถ้าว่านเดินไปตามถนนท่านจะยังมองเห็นเจดีย์เด่นอยู่ในระยะไกล ไม่มีใครทราบได้ว่าอายุของเจดีย์นี้กรอชยมาแล้ว แต่ดูตามค่านานอายุคงนับด้วยร้อยๆ ปีขึ้นไป นี้คือทิวทัศน์แห่งสงครามธรรมยุตแห่งหนึ่ง

ตำนานของเจดีย์แดงนี้ เล่ากันว่าเป็นผลแห่งสงครามธรรมยุตระหว่างเพชรบูรณ์กับพม่าหรือมอญ (ชาวบ้านว่าพวกท้าวสร้างเจดีย์นี้) สมัยคึกคักการรบโพธิ์ - สมัย

เมื่อเพชรบุรีเป็นนครปกครองเป็นอิสระ (อาจเป็นเจ้าในราชวงศ์สุโขทัยหรือก่อน
สมัยสุโขทัย) เพชรบุรีเป็นนครที่รุ่งเรืองแห่งหนึ่งในสุวรรณภูมิ ตำนานกล่าวถึงกษัตริย์
ฝ่ายปรัมภะซึ่งเป็นพระมาหรือมอญได้ทรงกระทำพมหายาคำมาประชิดเพชรบุรี คงมี
อยู่ที่พระเนตรคยช้าง (บัดนี้เรียกตำบลไร่พระเนตร) กษัตริย์ของนครทรงมีไพร่พลมาก
กว่าหลายสิบเท่า หากจะทรงเข้าโจมตีคงจะได้เพชรบุรีอย่างง่ายดาย แต่พระองค์
ทรงเป็นธรรมิกราช จึงประสงค์จะทำสงครามขมุกขมูญเพิ่มพูนพระกฤษณากินหาร จึง
ทรงตั้งราชทูตนำพระราชสาส์นเข้าไปถวายเจ้านครเพชรบุรี ชักชวนให้ทำสงครามอย่าง
ขมุกขมูญโดยจะไม่รบพุ่งกันอย่างธรรมดา หากแต่จะก่อพระเจดีย์ซึ่งเป็นปูชนียวัตถุ
สำคัญอย่างหนึ่งในพระพุทธศาสนาแข่งขันกัน ข้อกติกาของสงครามขมุกขมูญนั้นคงจะ
มีรายละเอียดท่านเองนลือ ต่างฝ่ายต่างสร้างเจดีย์คนละองค์ด้วยอิฐ — มีขนาดเท่ากัน
และเริ่มสร้างเวลาเดียวกัน กำหนดเวลาเสร็จไว้ ฝ่ายใดเสร็จก่อนฝ่ายนั้นชนะสงคราม
ขมุกขมูญ หากฝ่ายพระมาแพ้จะยอมถอนทัพกลับ ไม่โจมตีด้วยอำนาจแสนยานุภาพ
ซึ่งมีเหนือกว่า หากฝ่ายเพชรบุรีแพ้ก็ต้องยอมมอบเมืองให้โดยดี นลืออารยธรรมแห่ง
การทำสงครามระหว่างชาติทั้งสองชนลือพระพุทธศาสนาแต่โบราณกาลโพ้น

ฝ่ายเจ้านครเพชรบุรี ซึ่งแสนยานุภาพน้อยกว่าฝ่ายปรัมภะก็ทรงรับการท้า
สงครามพะนันเมือง แล้วทั้งสองฝ่ายก็ตกลงกันเอาวัดเล้าขงเป็นเขตคกกลาง จะไม่ตั้ง
ผู้คนรุกดาเขตคกกัน ทางพระมาจะสร้างเจดีย์ที่พระเนตร (ตำบลไร่พระเนตรบัดนี้) ทาง
ฝ่ายเพชรบุรีจะสร้างที่ในมือง (วัดมหาธาตุบัดนี้) เมื่อตกลงกันแล้วเริ่มตนกันแล้ว
ทั้งสองฝ่ายก็เตรียมการก่อสร้างเจดีย์พะนันเมืองกันอย่างเต็มที่

จำนวนไพร่พลของปรัมภะในครั้งนั้นมากมายสุดประมาณ คนชาวบ้านบ้าน
บัน เชือกนลือว่า คงมีบางคนเกิดจากการตากหอกดาบที่สงครามของข้าศึกในครั้งนั้น

สระพัง (สระพัง-สระนา) คือตำบลๆ หนึ่งในเขตของข้าศึกสมัยนั้นกมตนาว่าเกิด
ขึ้นเพราะข้าศึกเอาหอกปักลงไปคนละทีเท่านั้นเกิดเป็นสระ เมืองสระเจดีย์เตงน
เองก็เล่ากันว่าสระเจดีย์เพราะไฟพุดถอยมาคนละก้อนเท่านั้น ความเชื่อเหล่านี้แต่ง
ว่ากำลังไฟพุดของฝ่ายข้าศึกมากมายนัก จึงกลาทำพระนเมืองโดยสงครามขมยท

ส่วนฝ่ายเพชรบุรีผู้นั้นน้อยกว่า จะสู้ด้วยได้ไม่ได้สู้ด้วยกล คืออาศัยความ
ฉลาด เท่านั้นว่าในระหว่างสร้างเจดีย์แข่งกันนั้น ฝ่ายเพชรบุรีได้แบ่งออกเป็นสองพวก
พวกหนึ่งสร้างฐานเจดีย์ด้วยอิฐปูนตามกติกา อีกพวกหนึ่งทำยอดเจดีย์ตั้งแต่คอระฆังไป
จนถึงยอดนพคุณด้วยโครงไม้บุผ้าขาวเตรียมไว้เพื่อเอาเปรียบศัตรู พอใกล้จะถึงเวลา
กำหนดแพ้ชนะกัน ฝ่ายเพชรบุรีสร้างได้ด้วยอิฐปูนเพียงถึงยอดคอระฆังเป็นเวลากำ
ลงในตอนกลางคืนนั้นได้ ชนกวานเขาโครงไม้บุผ้าขาวตอนยอดจนถึงประกอบเป็นรูป

พระเจ้ายศเจษฎ์มยุรฉัตร ครนรุ่งขึ้นเสด็จมาเข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณต่อหน้า
ชนกชนนี และเจ้านายผู้ใหญ่ในวังว่า จะจงรักภักดีต่อสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
สยามประเทศตลอดไป

ทุกประการ ^{๕๔๗} ส่วนเจดีย์ท้าวสร้างนึ่งไม้ทนต์เสร็จลงยอ ^{๕๔๘} แม่แต่ปญญิงมิได้บอก ^{๕๔๙}
^{๕๕๐} จึงคงเป็นรูปร่างแดง ^{๕๕๑} โปงอยู่กลางทุ่งนาตำบลไไร่พะเนียดบัน ^{๕๕๒} คนทั้งหลายเรียกกันว่า ^{๕๕๓}
^{๕๕๔} “เจดีย์แดง” ^{๕๕๕} นึกอทราบแห่งถึงความธรรมยุทธัมมร่อยๆขึ้นมาแล้ว ^{๕๕๖} นึกอนุดังดำรย ^{๕๕๗}
^{๕๕๘} ทคนชาวเพชรบุรีพากันมาใจในชัยชนะเพราะความไหวพริบของบรรพบุรุษของเขา

ท่านผู้อ่านคงจะเคยได้ยินชื่อ ศรัทธา ไชย คดกเอกและผู้ฉลาดเยี่ยมยอดของ
นิยายไทย ๆ เราคนหนึ่ง เรื่องความฉลาดของชนไทยแพร่ไปในหมู่คนทุกบ้านทุก
เมือง ความคิดในการสร้างเจดีย์ยอดผ้าขาวนั้นชาวบ้านที่เพรชบุรีกล่าวชนไทยคน
แหละเป็นผู้คิด แต่คนทาจรังศรัทธา ไชย (หากมี) ไม่ใช่คนสมัยนั้น คนไทยมีปัญญา

ไม่ใช่ชนไทยคนเดียว คงจะเป็นเพราะไม่รู้ถึงความฉลาดนั้นเป็นของใคร คนในยุค
หลังเคยมอบให้แก่ชนไทยที่เขารู้จักกระมัง?

จะอย่างไรก็ตาม “เจดีย์แดง” ที่ปรากฏอยู่ทุกวันนี้ได้ให้ความรู้ความคิดแก่
เราหลายอย่าง เป็นอนุสรณ์แห่งอารยธรรมสงครามโบราณระหว่างชนมิกกราชในพระ
พุทธศาสนา เป็นความพากพุมใจของชาวเพ็ชรบุรีในความฉลาดของบรรพบุรุษ
และ เป็นโบราณสถานแห่งหนึ่งที่รับรองว่าเพ็ชรบุรีเป็นเมืองสำคัญมาแต่ยุค
โบราณโพ้น.

ถ้าท่านชอบ “วงวรรณคดี” ในภาษาไทย

เชิญท่านอ่าน STANDARD ในภาษาอังกฤษ

อ่าน “วงวรรณคดี” ทุกเดือน

อ่าน STANDARD ทุกวันเสาร์

บอกรับได้ที่ ๑๗ ถนนพระราม ๕ โทร. ๒๑๓๗๘

ในพระนคร เดือนละ ๑๒ บาท ๖ เดือน ๖๐ บาท

ต่างจังหวัด เดือนละ ๒๐ บาท ๖ เดือน ๑๐๐ บาท

ต่างประเทศ ตกลงพิเศษกับผู้จัดการ

เพื่อนบ้านโง่เงาของฉิน

โสรวาร

ถอดจากฉบับภาษาอังกฤษ เรื่อง MY FAIR NEIGHBOUR ของ รพินทรนาถดะกอร์

ความรักของฉินที่มีต่อสาวหม้ายอยู่บ้านถัดไปนั้นเป็นไปอย่างจริงจังทุกประการ อย่างน้อยที่สุดก็เป็นความรักที่ฉินได้เคยปรารถนาแก่เพื่อน ๆ และแก่ตัวเอง แต่ที่แม่เพื่อนสนิทที่สุดคือภานักไม่วางใจในความจริงใจของฉินเลย ฉินพากพุ่มใจจนกระทั่งสามารถเก็บเอาความรักอันบริสุทธิ์ใจได้โดยซ่อนไว้ในซอกเล็กที่สุดแห่งหนึ่งของหัวใจของฉิน เธอเป็นเด็กมอดกดีดอันเบ่งบานและต้องน่าคาง ยังไม่ถึงกำหนดเวลาที่จะร่วงหล่นลงพื้นแผ่นดิน กำลังขยายกลีบด้วยดีและบริสุทธิ์ผุดผ่องเกินกว่าที่จะนำมาเปรียบเทียบกับชีวิต เธอถูกยัดให้เป็นพลัดแก่สัตว์รัก

แต่ความรักอันเป็นเด็กมอดกดีดที่โหดเหี้ยมแต่รักเธอ ไม่มีผู้ใดสามารถจะกักกันไว้ในที่ที่แน่นอนได้ มันจะต้องหลวทางไหลออกจนได้ นี่แหละเป็นเหตุให้ฉินต้องพยายามระบายความรักที่มันออกมาเป็นกาพย์กลอน แต่ปากกาอันแสนจะไม่เต็มใจของฉินก็ไม่ยอมหันไปหาดังซึ่งฉินบูชาขึ้นเลย

แปลความจริง ๆ ที่เผชิญจำเพาะในเวลาเดียวกันนั้น นกเพื่อนของฉินก็กำลังคลั่งกาพย์กลอน ความหลงใหลนั้นมาสู่เขาราวกับแผ่นดินไหว เขาเพิ่งเริ่มเป็นครั้งแรก และเขาก็ไม่ได้เกิดมาสำหรับสัมผัสและจังหวะของคำประพันธ์เลย แม้กระนั้น เขาก็ยังไม่ยอมหยุดยั้ง เพราะพ่ายแพ้แก่ความมึนเมาหลงใหลอย่างโง่โง่เขลา เหมือนกับพ่อหม้ายที่หลงภรรยาใหม่ฉนั้น

ดังนั้นภานจึงมาขอความช่วยเหลือจากฉิน เนื้อเรื่องของกาพย์กลอนก็คือเรื่อง

เก่าบรมโบราณที่ใหม่อยู่เสมอเอง ภาพลักษณ์ของเขาด่วนแต่พรรณนาถึงแม่ยอดรักคนหนึ่ง ฉันทบทลงเขาเบาๆ เป็นเชิงดีพียอกแล้วถามว่า “ใจ เพื่อนยาก หล่อนคนไหนใครกันนะ”

นภินหัวเราะพร้อมกับตอบว่า “หล่อนคือผู้ที่กันยังไม่พบ!”

ฉันทบถาพว่า ฉันทรู้ถึงสหายใจอย่างยิ่งในการที่ได้อีกโอกาสช่วยเพื่อนครั้งหนึ่งเหมือนกับแม่ไก่ที่กัดงูพิษเข้าเบ็ด ทุ่มเทความรู้ถึงกันอบอุ่นแห่งความรักซึ่งถูกกักขังไว้จนให้เป็นการระบายรักของนภิน ฉันทฉันทจึงได้ตรวจพบทวนภาพลักษณ์อันแสนจะชั่วร้ายของเขาให้เรียบร้อยอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งผลที่สุดส่วนใหญ่แห่งบทกวีนั้น ก็เป็นบทกวีที่แต่งเองเกือบทั้งหมด

แล้วฉันทก็พูดขึ้นด้วยความประหลาดใจว่า “นี่แหละตรงกับที่กันอยากจะกล่าวออกมาแต่ยั่ววระ แต่กันพูดไม่ถูก อะไรหนอนันดาดีให้เก็บความรู้ถึงกันนั้นมาให้ได้ทั้งหมด”

ฉันทให้คำตอบเด่นชัดอย่างกว้างว่า “ถ้าจากความคิดฝันของกันดี แกก็รู้แล้วว่าความจริงมีกตัง และความคิดฝันเท่านั้นที่ขอบพอกความเพริศพร้งหรือหาเข้าไปความจริงแท้ย่อมปลิดการหลงใหลของความรู้ถึงประจักษ์อันหินบดทับ แต่ความคิดฝันย่อมแหวกทางออกมาจนได้”

และนภินผู้ฟังอย่างน่าสมเพชก็กล่าวอยู่ว่า “อ้อ อ้อ เห็นแล้ว จริงแหละ” แล้วหลังจากหยุดคิดสักครู่กับนภินพมออกมาอีกว่า “อ้อ ถูกของแก”

ตามที่ฉันทได้กล่าวแล้วว่า ความรักของฉันทนั้นเป็นความรู้ถึงบุษานันตะเขยตซึ่งซึ่งกตังฉันทได้จากการระบายออกเป็นถ้อยคำ แต่เมื่อมีนภินอยู่หน้าตาเช่นนั้นก็ไม่อะไรที่จะขัดขวางการหลงใหลแห่งคำจากปากกาของฉันทได้ และความรู้ถึง

อันชอบอันแท้จริงนักพรตพรอกมาเป็นบทกถอนอนรยกรองจนเพอคนอื่นโดยแท้
 หนักเมื่อสมองใส่มักจะกล่าวว่ “กัณีนของเกณีน่า ใหกันพิมพตงในนาม
 ของแกเกณีนะ”

“เฮ้ย เป็นบ้าไปได้” ฉันทักจะตอบ “กัณีนของแกแท้ ๆ น้าเพือน กัณเพียง
 แต่เคิมคำซัง ๆ กัณใจตงไปตรงน้างตรงน้างเท่านั้นเอง”

แล้วในที่สุดนัณก็ค่อย ๆ เชื่อตาม

ฉันทจะไม่ปฏิเสธว่ ด้วยความร้ลกลด้ายกับของนักตาราศาสด์ศรทเฝ้าจ้องดู
 ท้องฟ้าอันตารตาดด้วยดวงดาว บางครั้งฉันทักจะหันไปมองหน้าตางบ้านถดไปน
 แดรกเป็นความจริงที่ด้ายตาของฉันทซึ่งลอบชำเล็งไปทีไรมักจะได้ประสพภาพอันน่าช่น
 ใจเป็นรางวัลตงแล้วครั้งเล่า แดการตอบชมแด่งที่ตองมาจากถงหนานน ทำให
 อารมณอันอันวณายแดะไรค้ำของฉันทจะจางไปสิ้น

แต่แล้ววันหนึ่งฉันท้องส่คังใจ นี้จะใหฉันทเชื่อด้ายตาของคัวเองได้หรือไม่
 วันนั้นเป็นตอนบ่ายในฤดูร้อน คัวเป็นวันที่ใหตรายแเดะอารมณเดียดำหรับผู้อยู่ตวันตก
 เดียงเห็นอ เมฆดำทลายกล่มก่าดั่งลดยมาทางทิศพายัพ ทามกลางแด่งประหลาดแเด
 หน้าต่งกถวอนเป็นเดมิอนฉากเบองถถันน แม่เพือนบ้านโคมงามของฉันทยืนอยู่ สดง
 เนตรเพ่งจ้องดูในทอนว้างเปด่า แดฉันทก็ได้ประสพกับโลกอันโคกซังถึงดั่งใดหนอ
 ซึงดวงตาอันค้ำเป็นประกายทอดมาแควะระไรถถันนเพ่งอยู่ หรือเผอญจะยังมีภูเขาไฟ
 คุกรุ่นอยู่ในวิคัมอันเย็นสดบของดวงจันทร์ของฉันท อนิจจาเฮ้ย ด้ายตาที่ตะห้อยหาอย่าง
 ไม่มีเขตคัจจกตนน โบกโบยปีกบินฝ่ากล่มเมฆคลด้ายกับวิหคซังวอนรน — กระเด็นหา — ไม่
 ใช่วรรค — แต่เป็นรวงรังในทามกลางหัวใจของมนุษย์ผูหนึ่ง

เมื่อเห็นภาพแห่งด้ายตาที่ทกระสันรักแต่ไม่พรรณนาออกมาเป็นถ้อยคำเช่นนั้น

ฉันแทบจะรวบตัวคนไว้ไม่อยู่ ไม่อาจจะชื่นชมในการแก้โลงขรุขระๆ เหล่านอก
 ค่อยไปได้แล้ว ชีวิตจิตใจของฉันทั้งหมดยกปรารถนาที่จะแสดงตัวตนของฉันออกด้วย
 อากาการกระทำอันสูงค่า ในที่สุดฉันคิดว่าฉันจะต้องอุทิศชีวิตกระทำให้แม่หม้ายสาว
 แต่งงานใหม่อย่างหรูหราเลื่องลือไปทั่วเมืองให้จงได้ ฉันเตรียมพร้อมแล้วไม่แต่จะ
 พรรณนาเรื่องนี้ได้ด้วยถ้อยคำทางทางวาจาและตัวอักษรเท่านั้น - แต่ยังพร้อมที่จะ
 จ่ายเงินเพื่อเหตุนี้อีกด้วย

นภินเริ่มถกเถียงกับฉัน "การมีชีวิตอยู่เป็นพ่อหม้ายตลอดไป" เขาว่า "ย่อมมี
 ความหมายบอกถึงความบริสุทธิ์และสันติสุขอันใหญ่หลวง ความงามอย่างสงบเหมือน
 กับสุสานอันสงัดต่างดัดๆ อยู่ในท่ามกลางแสงพระจันทร์ดวงจันทร์ ๓๓ คำ ก็แต่การ
 แต่งงานอีกครั้งหนึ่งนั้นเป็นการทำลายความงามอันศักดิ์สิทธิ์เสียหรือ"

คำกล่าวทำนองนี้ เราชารมณของฉันให้เคียดแค้นใจเสมอๆ ในเวลาเกิดพุ
 ทธิภักขยถาคนท้อมหมพมณด้วยอาหาร พุดเหยียดหยามอาหารและสอนพวกที่ขัดใจเกือบ
 จะตายเพราะความหิวโหยให้บรรเทาความหิวโหยนั้น โดยจะกลดเลพิความหอมหวานของ
 ดอกไม้และเสียงเพลงของเหล่านก จะให้เราคิดว่าคนชนิดนี้เป็นคนอย่างไร ฉันพุดด้วย
 ความเคียดว่า "นี่แหละ นภิน สำหรับคิดปิ่นนี้ ช่างเอฐากาปนเป็นของงาม แต่ว่าบ้าน
 เรือนเราหาได้สร้างจนเพื่อให้เกิดปิ่นเกิดความคำนึงคิดดอกนะ เราสร้างจนสำหรับให้
 คนอยู่หรือก ณะนั้นบ้านเหล่านี้จะต้องได้รับการซ่อมแซมมิใช่ทั้งได้ให้หักพังเพื่อประ
 โยชนของคิดปิ่น เป็นการค้อยุดอกที่แก่จะสร้างอุดมคติของความเป็นหม้ายได้โน้มน้าว
 ปลอดภัยสำหรับตนเอง แต่แก่ควรจะได้ว่า ภายในความเป็นหม้ายนั้นย่อมเป็นที่
 อาศัยของหัวใจมนุษย์ปุกฤษณ์ซึ่งมีความรู้สึกและซึ่งเต็มไปด้วยความปวดร้าวและทะยาน
 อยากร"

ฉันมีรอยยิ้มพอใจอยู่ว่าการสนทนากับนิพนธ์เป็นของยาก หรือบางทีอาจเป็นเพราะฉันเกิดความรู้สึกกลัวว่าฉันควรจะเป็น ฉันรู้สึกประหลาดใจอยู่ครัน ๆ ที่หลังจากคอนท่ายของคำอธิบายเพียงนิดเดียวฉัน นิพนธ์หยุดคิดอยู่ชั่วครู่ ก่อนหายใจยาวแล้วกลืนเนื้อเห็นด้วยกับฉันทุกประการ เป็นอันว่าคำตงเฮยดำหรับการเกลี้ยกล่อมฉันแข็งแรงซึ่งฉันคิดว่าฉันจะต้องใช้นั่นคงตกหนัก

หลังจากนั้นราวสักอาทิตย์นิพนธ์มาหาฉัน และพูดว่าหากฉันสามารถช่วยเขาได้แล้ว เขาจะเตรียมตัวล่วงหน้าดำหรับจะแต่งงานกับแม่หม้ายคนหนึ่ง

ฉันดูใจเป็นต้นพัน กอดรัดเขาอย่างรุนแรงและให้คำมั่นต่อเขาในเรื่องการเงินที่จะขาดเหลือดำหรับการนี้ แล้วนิพนธ์เล่าเรื่องของเขาให้ฉันฟัง

แล้วฉันก็รู้ว่าหญิงที่นิพนธ์รักไม่ใช่หญิงในความฝัน ปรากฏว่านิพนธ์เช่นเดียวกัน เขาบูชาแม่หม้ายผู้โสดเขมมอยู่คนหนึ่ง แต่ไม่เคยแสดงความรู้สึกของเขาออกมากับสิ่งที่มีวิญญาณใด ๆ เลย แล้วหนึ่งร้อยรายเดือนที่ลงบทกวีของนิพนธ์ หรือที่ถูกต้องควรจะว่าของฉันมากกว่านั้น ได้ตกไปถึงมือแม่โสมงามและกาพย์กลอนนั้นก็ได้ผลดีโดยแท้

นิพนธ์อธิบายอย่างถกถวนว่าเขาไม่รักใคร่ใจจะสร้างรักโดยวิธีนี้เลย เขาว่าความจริงเขาไม่รู้เลยว่าหญิงหม้ายนั้นจะอ่านหนังสือออก เขาส่งหนังสือรายเดือนนั้นไปทางไปรษณีย์โดยมิได้บอกนามผู้ส่ง จ่าหน้าซองถึงน้องชายของแม่หม้ายสาวผู้นั้น เป็นแต่เพียงคิดบ้า ๆ ไปด้วยอารมณ์พ่ายต่อความรักอย่างหมดหวัง เปรียบเหมือนเขาคอกไม้ไปบูชาพระ ไม่ใช่เรื่องของผู้ชายจะต้องรู้ว่าพระท่านรู้ว่าคุณชายท่านหรือหาไม่ และท่านจะรับหรือไม่รู้ไม่เกี่ยวกับเครื่องสักการะนั้นก็รู้ไม่ได้

และนิพนธ์จึงใจหนักที่จะให้ฉันเข้าใจว่า เขาไม่ได้มุ่งหมายที่จะหาอุปนายต่าง ๆ

แต่แกล้งให้การรู้จักระหว่างเขากับน้องชายของหญิงหม้ายนั้นเป็นข้อดีพิเศษเลย แต่
นั้นแหละเมื่อเป็นความต้องการของญาติสนิทแห่งหญิงที่รัก เขาก็ต้องสนใจเป็นพิเศษ
เพื่อคนรักของเรา

แต่ก็เล่าต่อไปว่า ผลที่สุดความเจ็บใจของน้องชายเป็นเหตุชักนำให้เขาและ
หญิงคนรักเข้ามาใกล้กันได้ เมื่อควักอยู่ต่อหน้าเช่นนั้นก็เห็นธรรมชาติของพวกมัน
ถึงเรื่องของการหย่าถอนเป็นส่วนใหญ่ และการถกเถียงก็ไม่จำเป็นจะต้องความถึงเรื่อง
ที่อยู่ในวงจำกัดเท่านั้น

หลังจากนั้นจนแก่ย้อยค่าของเงินไม่นาน เขาก็รวบรวมความกล้าเท่าที่มีตก
ลงจะขอแต่งงานกับสาวหม้ายนั้น ครั้งแรกเขาไม่สามารถจะทำให้หัตถ์ยินยอมได้
แต่เมื่อเขาใช้ถ้อยคำอันเพราะพรียงของเงินเข้าช่วย ประกอบด้วยนาตาของเขาหยดหนึ่ง
หรือสองหยด แม้โฉมงามก็ยอมตกลงปลงใจด้วยโดยมิได้มีข้อแม้แต่อย่างใดอย่าง
หนึ่งเลย ผู้ปกครองของหัตถ์ยินยอมเงินบ้างเพื่อจะจัดงานให้สิ้นเสร็จไปเท่านั้น

“เขาไปเสียแต่เคยจนกว่าแล้วกันนะ” ฉันทว่า

“แต่” นภินว่า “แหม่ใหม่ก็คงเป็นเวลาอีกตั้งเดือน ๆ กว่ากันจะส่งปากคอ
ของพ่อกันจนกระทั่งทำนุยอมอนุญาต แต่ระหว่างนั้นเราจะอยู่ด้วยกันได้อย่างไร” ฉันท
เขียนเช็คกรอกเงินตามจำนวนที่ต้องการลงไป โดยมีได้ปริปากว่าอะไรแม้แต่คำเดียว
แต่ก็ว่า “เขาจะ บอกหน่อยหรือว่า หัตถ์ยินเป็นใคร ไม่ต้องกลัวว่ากันจะชิงเขาของ
แกมาหรอก ถ้าบ้านไหนได้ว่าจะไม่เขียนถอนถอนถอน และหากจะทำก็จะไม่ส่ง
ไปทางน้องชาย แต่เขียนส่งไปทางแทนแหละ”

“อย่าห้ามไปนักเลย” นภินว่า “กันไม่ได้บังคับซื้อหัตถ์ยินเพราะกลัวการแข่งขัน
ของแกดอก หรือถ้าคุณอยู่ที่ว่าหัตถ์ยินยังดูน่าไว้อยู่มากกว่ากันพรวดพรวาดเช่นนี้ ทั้งยัง

เมฆพต

ของ รัตนกวี กาดิศาสตร์

ศ. ณ อยุธยา

(ต่อจากฉบับตุลาคม)

เฮ! อะไรแข่งคล้าย	กับพระ พายเฮย
ถายอดเขาพยุพาน	พดด้บน
เหล่าเมยลิตธา ^๑ ชันะ	เหิรผ่าน เห็นเฮ
ต้นเทหิจิตต์ชรวงชน	แซ่ชาน
ยามห่อถนอยถ่านเค้า	ชุตตริทศ
จากถันนิชตะ ^๒ หวาน	วันเรา
คชธรรชงเวิงฤทธิ์	แบกโลก ^๓
คราท่านผ่านช้างเค้ารัว	เลื่อมทนาง
ดีดัดบกราดโกรกเบอง	บุรพา ทิศเฮย
คิชนอินท ^๔ ้องค	บันพา
พวยพุ่งผ่านยอดผา	วัดมิกะ โนนขอ
เพียงเพชรรัตนรุ่งจำ	เจดดี

๑. ลิตธา คือ มนุษย์ธรรมดา แต่บำเพ็ญตบะจนมีฤทธิ์เหาะเหิรเดินทำได จึงนับเป็น
ครึ่งมนุษย์ครึ่งเทวดา ว่ามีอยู่คี่หนึ่ง และมีเมียหลายคนแต่ไม่ปรากฏจำนวน.

๒. นิชละ หวาย, อ้อ.

๓. ช้างแบกโลก ที่สมนาค ช้างสวรรค์ประจำทิศทั้งแปดของทวีปทั้งสี่ในโลก เป็นพาหนะ
ของเทพเจ้า ในอมรโกษมีชื่อช้างเหล่านี้ต่าง ๆ กัน ว่ามีทั้งช้างพลาชและช้างพัง เช่น ไอรพต
บุณทริก วามน กุมท อัญชัน ฯลฯ.

๔. ธนุของพระอินทร์ คือ รุ้ง

งามพิกันระเพรว	พรรณราย
งามเมฆต้นมณ	เค็ดอนคดีย
งามเพ็ญพระภุชณ ๐ กาย	เข้ฆาบ
อาคมพระไธด้วยสร้อย	มยุรา
โอท่านผู้อาบพ	ภูคด ชุ่มเอย
ดาวท่งนัยนายอน	ดวาทรง
มองเมฆมนหมายกมด	บริตุท
ห่อนกนัตยักควจ้อง	จับชาย
คราท่านรืบรคดีย	เข้มาต - เกษตร ๒ นา
ดินท่งไถใหม่อาบ	อบฟ้า
จงแปรพักตร์ไปถ่ถาน	ประจิมทิศ หน้อยพ้อ
จากที่คั่นคองหน้า	ดูเหนือ

(มีต่อ)

๑. พระภุชณจากมหาภารต หน้บเล็งงโถในบ้ำพทนต์วัน ประดับตนด้วยขนนของ ถาข
พระภุชณจึงเป็นสน้บเงินเอ้.

๒. มาลเกษตร ชื่อท่งโบบาททางอินเคียเหนือ.

ศิลปะการประพันธ์

ของ เจือ สตะเวทิน

อธิบายวิธีเขียน Novel, Short Story, Essay, Biography, Skecth
etc. พร้อมด้วยศิลปะแห่งกวีพันธ์ เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน อย่างง่าย
แก่การศึกษา จะพิมพ์เสร็จ ๑ มกราคม ๒๔๘๐ จอด้วยเช้กก่อน ๒๐ ธันวาคม
๘๕ ที่เจ้าของ ณวังบูรพาภิรมย์ พระนคร ราคา ๑๒.๐๐ บาท ราคาขาย ๑๕.๐๐
บาท สมาชิกวงวรรณคดีจอด้วยไปรษณียบัตรโดยไม่ต้องส่งเงินล่วงหน้า

เพลงสรรเสริญพระบารมี

“สันตสิริ”

ได้อ่านเรื่องเพลงสรรเสริญพระบารมี ใน “วงวรรณคดี” ฉบับประจำเดือนกรกฎาคม ๒๔๘๘ ซึ่งคัดจากสมุดปกของหม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล แล้ว ขวนไขนกกถึงสมุดบันทึกของตนเอง ที่ได้เคยจับบันทึกเกี่ยวแก่เรื่องเพลงสรรเสริญพระบารมีไว้มาก่อนแล้ว และเดี๋ยวนี้ก็ถึงต่อไปว่า หากคัดเอามาประมวลไว้ในแห่งเดียวกันก็คงจะเป็นการเพิ่มพูนหลักฐานสำหรับช่วยกันค้นคว้าต่อไป

ก่อนอื่น ขอขอมความเข้าใจไว้ด้วยว่า บันทึกได้จากปากคำครูผู้สอนดนตรีรุ่นเก่าหลายท่านด้วยกัน คนหนึ่งได้คนหนึ่ง คนหนึ่งบอกคนหนึ่ง หลายๆ คนนำเอามารวมกันเข้าไว้ และเวลาได้ผ่านราว ๒๐ ปีเศษแล้ว จึงไม่สามารถบอกได้ว่าตอนไหนได้มาจากครูคนใดคนหนึ่ง และเนื่องจากว่าบันทึกเป็นเล่มมือเพียง “คำให้การ” หรือ “จดหมายเหตุความทรงจำ” ทำให้ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรที่พอจะหยิบยกมาอ้างอิงได้ไม่ จึงอาจมีถูก มีผิด หรือถูกบ้างผิดบ้างก็ได้

เพลงสรรเสริญพระบารมี ที่ใช้บรรเลงกันอยู่ในปัจจุบันนี้มาจากเพลงไทยแท้ชื่อ “สรรเสริญพระจันทร์” หรือ “บุหลันลอยเลื่อน” ที่ทราบแน่ชัดว่าเป็นเพลงสรรเสริญพระบารมีเป็นเพลงเดียวกับเพลงที่เขียนนามมาน ก็เพราะผู้เขียนได้เคยใช้เครื่องดนตรีทำเพลงสรรเสริญพระบารมี และขณะเดียวกันนั้นครูดนตรีคนหนึ่ง (คุณพระประณีตดุริยศัพท์) ก็ใช้เครื่องดนตรีอย่างหนึ่งทำเพลงสรรเสริญพระจันทร์ ปรากฏว่าเสียงตกพ่ายวรรคทุกวรรคตรงเป็นเสียงเดียวกัน ดังจับเสียงเดียวกันและพร้อมกัน

เท่ากันทุกประการ ผิดกันแต่ว่าเพลงหนึ่งเป็นทำนองสากล ส่วนอีกเพลงหนึ่งเป็น
ทำนองไทยแท้เท่านั้น

ขออน หากมิใช่ นักดนตรีไทยก็คงยากที่จะเข้าใจ และผู้เขียนก็ยากที่จะขยาย
ความค่อนให้เป็นที่แจ่มแจ้งแก่ผู้ที่ไม่เป็นนักดนตรีไทย แต่จะขอใช้ความพยายาม
กล่าวอุปมาอีกครั้งหนึ่ง

ถึงแม้ท่านจะไม่ใช่นักดนตรีไทย แต่ก็คงจะได้เคยฟังเพลงเดี่ยวมาแล้ว ขา
เช่นเพลง พระยาไถก นกขมิ้น ฯลฯ และถ้าท่านใช้ความสังเกตสักเล็กน้อยก็จะเห็นได้
ว่า อันเพลงเดี่ยวนั้น ชนตนนักดนตรีจะทำเพลงอย่างช้าเนิบนาบไพเราะหวานหูก่อน
ภาษานักดนตรีเรียกว่า “เทยวเนอ” หมายความว่า ใช้เครื่องดนตรีทำเสียงให้ใกล้เคียงกับ
เสียงคนร้องที่สุดเท่าที่จะทำได้ ใครทำได้ใกล้เคียงที่สุดถือว่าฝีมือที่สุด แล้วลดจาก
ไปนักดนตรีก็จะทำเพลงอย่างเร็ว ภาษานักดนตรีเรียกว่า “เทยวเก็บ” ผู้บรรเลงจะ
พยายามสำรวจหาตรงที่หายากที่สุด โดดโน้ตที่สุดจนนิ้วพืดวน ใครทำได้พืดวนที่สุด
โดยทวนไม่ผิดพลาดถือว่าฝีมือที่สุด ความจริงทั้งเทยวเนอและเทยวเก็บนั้นเป็นเพลง
เดียวกัน เสียงตกท้ายวรรคทุกวรรคตรงเป็นเสียงเดียวกัน ลงจบก็เสียงเดียวกัน
พร้อมกันเท่ากันทุกประการ เทยวเนอที่อุปมาให้ฟังเปรียบได้แก่ เพลงสรรเสริญพระ
บารมี และเทยวเก็บที่อุปมาให้ฟังเปรียบได้แก่ เพลงสรรเสริญพระจันทร์

เพลงสรรเสริญพระจันทร์ มีประวัติมาว่า เป็นเพลงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวรัชกาลที่ ๓ ทรงพระสุบินนิมิตว่า มีผู้มาบอกให้ หรือพูดง่าย ๆ ก็คือเพลง “ผู้
บอก” ทำนองเดียวกับขยาไทยหลายขนานที่ยังรักษาไว้ได้อย่างซ่งดีอยู่ในทุกวันนี้ ครั้น
ต้นบรรทมหนักถึงทรงจำเพลงนั้นได้อย่างแม่นยำ จึงรับสั่งให้หาครูดนตรีในราชสำนัก
สมัยนั้นมาต่อจดจำไว้ (ผู้เล่าก็จำไม่ได้ว่าเป็นใคร) เพลงนี้คงจะได้บรรเลงเป็นครั้งแรก

แรกในงานพระราชพิธีใดพิธีหนึ่ง จึงได้ชื่อว่า “ดรรชนีพระจันทร์” แต่ทว่ามอชชอ
หนึ่งว่าบุหลันลอยเลื่อนนั้น ก็เพราะว่าเนื้อร้องประจำเพลงนั้นต้นด้วยคำว่า “บุหลัน
น้อยลอยเลื่อน” เช่นเดียวกับเพลงหนึ่งได้ชื่อว่า “ดั่งดวงน” เพราะเนื้อร้อง
ขึ้นต้นว่า “ดั่งดวงนชวนชื่นชีวิต เจ้าจันทน์พิศพิศรักใคร่เต็มดังเพ็ญไข” ฉะนั้น

ส่วนปัญหาที่ว่าใครเป็นผู้ทำให้เพลงดรรชนีพระจันทร์ หรือนัยหนึ่งบุหลัน
ลอยเลื่อน กลายมาเป็นเพลงดรรชนีพระจันทร์นั้น ผู้อ่าน “วงวรรณคดี” คงจะได้
อ่านข้อความ ซึ่งคัดจากสมุดปกของหม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล แล้ว.

โปรดทราบว่า

“วงวรรณคดี”

ฉบับประจำเดือน มีนาคม เมษายน และ กรกฎาคม

ไม่มีที่ลำน้งานแล้ว

ถ้าท่านต้องการได้ “วงวรรณคดี” กรุณาคูในเล่มต่อไป

รีบออกรับเป็นสมาชิกเสียโดยเร็ว.

จดหมายเรื่องเพลงสรรเสริญพระบารมี

ของ แสงทอง

(เรื่องนี้คัดจากตอนหนึ่งในจดหมายที่มีมาถึงบรรณาธิการ และเนื่องด้วยมีผู้สนใจในเพลงสรรเสริญพระบารมีจึงนำมาลงไว้เพื่อเป็นประโยชน์แก่การสืบค้นต่อไป)

กรุงเทพ ฯ

วันที่ ๓๓ สิงหาคม ๒๔๘๘

เรียน ม.ถ. จิตติ นพวงศ์

ผมได้อ่านเรื่อง "สรรเสริญพระบารมี" ในดวงวรรณคดีระบบกรกฎาคม หน้า ๒๒ แล้ว รู้สึกผมอาจช่วยเพิ่มเติมให้บ้าง โดยเหตุที่หนังสือนี้เป็นหนังสือมาตรฐาน จึงขอส่งความจำเป็นหลักฐานมาประกอบ คือ เมื่อผมยังอยู่โรงเรียนและเป็นเด็กมาก จำได้ว่าก่อนมีบทนี้ได้คัดลงในหน้า ๒๒ แล้วนั้น ผมเคยร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี ซ้ำ ๆ ซ้ำ ๆ

ข้าพระพุทธเจ้า	เหตายุพยพัต
ยอกรฐดี	วรบทบงส์
ซวังค์พิทธถวายชัย	ในนฤปทรง
พระยศยิ่งยง	เย็นคีราเพราะพระบริบาล
ผลพระคุณชรัรักษา	ปวงประชาเป็นสุขสำนาค
ขอบันดาลขอประสงค์ใด	จงสถศคังหวงวรฤทัย
กุจะถวายชัย ณ	

การเปลี่ยนถ้อยคำใหม่ ดูเหมือนเปลี่ยนในสมัยเจ้าพระยาพระเสด็จ เมื่อยังเป็นพระยาวิชิตธัญญ์ศักดิ์ เหนือคฤหาสน์ทรงธรรมการในสมัยนั้น

คำว่า “ฉน” เปลี่ยนเป็น “ชโย” ในรัชกาลที่ ๒ โดยที่ WAR CRY ของทหารในเวลาเข้าตะลุมบอนเมื่อก่อนใช้ “โฮฮัว โฮฮัว” ซึ่งเมื่อร้องกันมากไม่แสดงว่าซึ้งซึ้ง เวลานานทุกกระหม่อมจักรพงศ์ ทรงเอาพระหฤทัยได้ในทางทหาร และปรับปรุงให้เจริญก้าวหน้าขึ้นมาทุกทาง ก็เลยปรับปรุง WAR CRY ในเวลาตะลุมบอนด้วย และให้ใช้ “ชโย” แทน ซึ่งร้องพร้อม ๆ กันทั้งกองทัพก็เป็นที่น่าสงสัยของอยู่ และคำ “ฉน” ท้ายคำสรรเสริญพระบารมีจึงเปลี่ยนเป็น “ชโย”

อนึ่ง ทำนองเพลงสรรเสริญพระบารมี จำได้เลือน ๆ ดูเหมือนชาวอิตาลีเป็นผู้แต่ง จากเพลงที่บรรเลงแล้วทางยุโรป พระเจนดุริยางค์ก็เคยบอกผมว่าเอามาจากเพลงใด ได้เคยบรรเลงให้ผมฟังด้วย ถ้าถามพระเจน ๑ จะตอบได้ทันที

ถ้อยคำในคำสรรเสริญพระบารมีที่สมรเขื่อนมาน นักเรียนในสมัยนั้น ซึ่งขณะนั้นอายุป็น ๕๐ ปีแล้วนั้น คงจะจำได้ถนัดลงไปถามเพื่อเป็นหลักฐาน.....

ขอแสดงความนับถือ

แสงทอง

หมายเหตุ จดหมายฉบับนี้ได้รับไว้นานแล้ว หากแต่ยังไม่มีโอกาสเหมาะ บัดนี้เห็นว่า เป็นการสมควรรวมไว้ในที่เดียวกันกับเรื่องที่น่ามาลงแล้วข้างต้น และ “วงวรรณคดี” ขอขอบคุณ “แสงทอง” ที่ช่วยชี้แจง หากยังไม่มีโอกาสได้ติดตามและสอบสวนจากผู้อื่นอีก - บรรณาธิการ

หนังสือเรื่องพระราชานุกิจ

ร. พ.

ในงานพระราชกุศล ๓๐๐ วันพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหา
อานันทมหิดล ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ค.ศ. ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพิมพ์
เรื่องพระราชานุกิจเพื่อพระราชทาน ความจริงการที่ทางกรมศิลปากรได้ออกเอา
เรื่องนมาพิมพ์นั้นน่าจะได้รับความชมเชยอยู่เป็นอย่างมาก เพราะเป็นการรวบรวมพระ
ราชานุกิจของพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรีตั้งแต่รัชกาลที่ ๓ ถึงรัชกาลที่ ๘ มาพิมพ์
ประกอบทั้งมีพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระ
ราชนิพนธ์เรื่องแรกของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รวมอยู่ด้วย

ความจริงเรื่องพระราชานุกิจของรัชกาลต่างๆ นั้น บางเรื่องได้มีอยู่แล้วในท้าย
หนังสือพระราชพงศาวดารประจำรัชกาลนั้นๆ แล้ว ที่ได้จัดรวบรวมขึ้นเป็นเล่มให้อยู่
ในที่เดียวกันได้เช่นนี้เป็นความสะดวกของนักเรียนผู้ปรารถนาจะค้นหาเรื่องราว ทั้ง
เป็นการตอกประกายหนังสือที่จะได้ทราบกันแจ่มชัดในขณะนี้ว่า พระราชานุกิจ
ของเราในอดีตนั้นได้ทรงกระทำราชกิจอันใดบ้าง พระองค์ทรงอยู่เฉยๆ หรือ หรือทรง
แสวงหาความสุขส่วนพระองค์อย่างไร ทรงราชการแค่ไหน เพื่อที่จะได้ให้คนรุ่นหลัง
ได้ทราบพระราชกิจไว้ในขณะที่ยังมีผู้รู้เรื่องราวพอที่จะบันทึกเรื่องราวได้ ดังว่าที่จะต้อง
ให้ไปค้นคว้าหาหลักฐานผิดๆ มากแล้ว

ตามคำแนะนำของกรมศิลปากรว่า เติมสมเด็จพระเจ้า กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรง
แต่งคำอธิบายและทรงรวบรวมไว้ตั้งแต่รัชกาลที่ ๓ มาจนรัชกาลที่ ๕ ส่วนในรัชกาล
ที่ ๖ ถึงที่ ๘ นั้นได้รวบรวมขึ้นใหม่ และผู้รวบรวมนั้นก็เป็นผู้ใกล้ชิดพระองค์

โดยฉเพาะสำหรับรัชกาลที่ ๘ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงพระราชนิพนธ์
เอง ซึ่งนับว่าละเอียดและน่านุภาพมากคงจะได้เก็บความมากด่าวเป็นตอนๆ ไป

ในตอนต้นเล่มหนังสือ มีอธิบายถึงพระราชนุกิจ ว่าพระราชนุกิจนั้น คือ
กำหนดเวลาที่พระเจ้าแผ่นดินจะทรงประพาศพระราชนิกิจต่างๆ ประจำทุกวัน ต้นตำรา
นั้นว่าได้มาจากพจนานุกรม และว่าพระเจ้าแผ่นดินไทยได้ทรงประพาศที่งานของนา
แต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีแล้ว ตำราเดิมว่ามีอยู่ในกรมมหรสพคำสดร ซึ่ง
ในหนังสือนี้ได้อธิบายไว้ว่าได้แปลมาจากหนังสือชื่อ อินเดียนวิสัยของเซอร์มอเนียร์
วิลเลียมส์อีกต่อหนึ่ง พระราชนุกิจตามมหรสพคำสดรที่แปลมานั้นก็น่าสนใจอยู่ใน
บางประการ เป็นต้นว่าพอต้นบรรทมเช้าทรงตรวจบัญชีพระราชทรัพย์ คือออกจะ
เหมาะกับแขกอยู่ๆ และเวลาบรรทมก็ดูน้อยเหลือประมาณ เพราะปรากฏว่า
ตั้งแต่ ๒๒.๐๐ น. ถึง ๐๓.๐๐ น. เท่านั้น มีบางเวลาไม่ปรากฏว่าได้ทรงทำอะไร

ต่อจากนั้นก็ถึงเรื่องพระราชนุกิจที่ปรากฏในประเทศเรา ว่าได้มาจากกฎ
มณเฑียรบาลครั้งสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ เท่าที่ได้พิจารณาแล้วก็เห็นว่าพระราชนิก
ที่ทรงปฏิบัติกันมาในสมัยกรุงศรีอยุธยาก็มีอยู่น้อย คือมีเวลาบรรทมน้อยเต็มที

พระราชนุกิจสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เริ่มตั้งแต่รัชกาลที่ ๓ เป็นต้นมา
ฉเพาะรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก และพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศ
หล้านภาลัยนั้น มีปรากฏอยู่แล้วในพระราชพงศาวดารในรัชกาลนั้นๆ โดยเจ้าพระยา
ทิพากรวงศ์ เป็นผู้แต่ง มีแต่จทรงบาตรแต่ ๘.๐๐ น. ถึงพระ ๓๐.๐๐ น. แล้วทรง
ปฏิบัติราชการ ตอนค่ำทรงสดับพระธรรมเทศนาเป็นการประจำวัน รัชกาลที่ ๒ ก็คล้ายๆ
รัชกาลที่ ๓ แต่มีเบ็ดเตล็ดปลีกย่อยออกไปในเรื่อง ทรงโปรดการช่างต่างๆ มีการ แะ
สดักกับในเรื่องทรงโปรดการทอ เบิกทอเข้าเฝ้าทรงพระราชนิพนธ์บทละครเป็นต้น

รัชกาลที่ ๓ นั้นมีเรื่องน่ารู้อยู่มาก เพราะเป็นพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ละเอียดลออ เริ่มตั้งแต่ต้นบรรทมต้องปลุกไป ตอนนั้นพระบรมราชโอรสว่า "... ปลุกบรรทม ห้ามไม่ให้ต้องพระองค์อย่างหนึ่งอย่างใดเลย ต้องทูลแต่ว่า ๓ โมงแล้ว การปลุกนั้นไม่สบาย ทูลไปตั้งแต่ ๓ โมง คงสิ้นบรรทมราว ๒ โมง ..." ดังนั้นต้น ในรัชกาลที่ ๓ พระราชนิพนธ์สำคัญมักเกี่ยวกับการบำเพ็ญกุศลและการบำรุงพระพุทธศาสนาเป็นเรื่องใหญ่ มีเวลาทรงพระอักษรเล่น และทอดพระเนตรวัดพระเชตุพน ราชการก็ทรงมาก นอกจากราชการประจำก็มีราชการจร โดยมากทรงในเวลา ๒๓.๐๐ ถึง ๒๔.๐๐ น. บางทีถึง ๐๒.๐๐ น.

ในรัชกาลที่ ๔ ก็มีรายการละเอียดอยู่มาก เป็นพระอธิบายของกรมหลวงสมรรัตนสิริเชษฐ พระราชานุกิจในรัชกาลที่ ๔ แยกออกไปจากรัชกาลอื่น ๆ อยู่บ้าง มีการทรงแต่งพระธรรมเทศนาพระราชทานเจ้านายในวังพระ และให้ชาวต่างประเทศเข้าเฝ้าเป็นต้น ในรัชกาลที่ ๔ รัชการสำคัญในเรื่องทรงพระอักษรมีอยู่มากนับเป็นพิเศษกว่าในรัชกาลอื่น ๆ

รัชกาลที่ ๕ เป็นพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้า กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เป็นการเปรียบเทียบพระราชนิพนธ์ของรัชกาลที่ ๓ กับรัชกาลที่ ๔ ได้เป็นส่วนมาก มีกล่าวได้ว่าพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๕ นั้นส่วนใหญ่กลับไปดำเนินตามรัชกาลที่ ๓ มีบัญญัติเวลาสำหรับภิกษุในวัดต่าง ๆ เข้ารับบิณฑบาตรรวมอยู่ด้วย ในรัชกาลที่ ๕ มีเรื่องอุปราชานุกิจของกรมพระราชวังบวรวิชัยชาญแทรกอยู่ด้วย

รัชกาลที่ ๖ พระยาอนิรุทธเทวา (ม.ล. พัน พึ่งบุญ) เป็นผู้บันทึก ในรัชกาลที่ ๖ ได้เล่าไว้พอประมาณ เริ่มตั้งแต่ต้นบรรทมมาเป็นลำดับ ที่แปลกกว่าธรรมเนียม

กัมการ ด้วยดอยมอ บนพระยัญแบบไทย ๆ นอกนั้นพระราชานุกิจส่วนใหญ่อยู่ที่การ
ทรงพระอักษรซึ่งเป็นราชกรณที่ทราบกันอยู่แต่เพราะพระองค์ทรงเป็นกษัตริย์แต่
ตั้งเกิดรู้สึกว่พระราชานุกิจในรัชกาลนั้นจะมีมากกว่าที่ใครจะรวมได้

รัชกาลที่ ๘ หม่อมเจ้าอมรวิมลคฤดากร กรมหลวงนครราชสีมาและราชเลขาการ
ในพระองค์ทรงเรียบเรียง พระราชานุกิจในรัชกาลนี้เรื่องน่ารู้อยู่หลายอย่างหลาย
ประการ และเนื่องด้วยทรงมีสุขภาพไม่สู้จะสมบูรณ์จึงปรากฏว่าทรงกีฬาเพื่อบำรุง
พระอนามัยอยู่เป็นนิจ มีเทนนิสและกอล์ฟเป็นต้น

รัชกาลที่ ๘ พระราชานุกิจในรัชกาลที่ ๘ นั้นเป็นเรื่องที่น่ารู้ยิ่งนัก สมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงพระราชนิพนธ์ขึ้น ด้วยเหตุที่ทรงอยู่ใกล้ชิดสมเด็จพระ
พระบรมเชษฐาธิราชมาจนเกือบจะเป็นพระองค์เดียวกัน จึงเป็นเหตุให้พระราชานุกิจ
ในรัชกาลนี้แจ่มแจ้งยิ่งกว่ารัชกาลก่อน ๆ ทั้งนี้ได้มีข้อความตบกับพระองค์มีมาใน
รัชกาลแล้ว ๆ อนึ่งพระราชานุกิจในรัชกาลที่ ๘ นี้ แม้จะเป็นพระราชนิพนธ์เรื่องแรก
ในภาษาไทยที่ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชก็ตาม แต่ได้ทรงพระราชนิพนธ์
ไว้อย่างชัดเจนเรียบร้อยในถ้อยคำและสำนวนได้ทรงบรรยายตั้งแต่ต้นบรมมหาราชวัง
ออกจากห้องพระบรมมหาราชวัง ตั้งแต่เยี่ยมสมเด็จพระอนุชาธิราช สมเด็จพระราชชนนี
เป็นกิจวัตรโดยลำดับ หลังจากนั้นก็ได้ด้วย แล้วทรงพระอักษร ทรงราชการ ทรง
ศึกษาภาษาไทยและพระพุทธศาสนา โปรดให้ข้าราชการในกระทรวงและกรมต่าง ๆ
เข้าเฝ้าถวายรายงานกิจการตามหน้าที่ และถามพระราชพิธีที่สำคัญด้วย เวลาวาง
ในตอนที่เข้ามามีโปรดให้ผู้เคยเข้าเฝ้า ๆ การเสวยกลางวันเสวยพร้อมด้วยสมเด็จพระ
พระราชชนนีและสมเด็จพระอนุชาธิราช บางวันมีผู้ทรงคุ้นเคยร่วมโต๊ะด้วย เครื่อง

เดียนนเห็นทรงเห็นว่าหมดเป็ด้องมากก็ให้ตดงเดียน บางวันเด็ดจตงเดียนอย่าง
บักนกที่ทรมดระในด่อนคิวดัยเด็ดทรวงพักด่อน ทรวงปฏิบัติพระรารทิจ และทรวงด้ารณ
พระรารอิริยามดโดยทงคักษาภษาไทย และพระพุททค้ำดนา ไปรดให้ผู้คุ่นเคยเข้า
เด้า และทรวงด้ารณพระรารทฤททกับด่มเด็ดจพระอนุชาอิราช ดอนเย็นโดยปรกคิมัก
เดียนเครื่องวางบนพระทง เด็ดเด็ดจออกนอกพระรารวงเพ็ดเด็ดจประพาดพระนคร
ทอดพระเนตรพระอารามและดถานที่ด้าคัญด่าง ๆ ค้ำเดียนเด็ดกัทรวงพระด้ารณ
ด่อนใหญ่อยู่กับด่มเด็ดจพระอนุชาอิราช มีทรวงดนคัวเป็นคัน บางวันทอดพระเนตรดะคร
ภายนคัว หรือทรวงงดนคัว บางวันทรวงรดพระทงประพาดพระนครเป็นไปรเดด
บางที่ทรวงขบเอง บางวันทรวงพระรารด้าเนนพร้อมดัยด่มเด็ดจพระอนุชาอิราชภายใน
บิริเวณพระบรมมหาราชวง

ท้าวต้นใจจงกคช ทักวันเมื่อเสด็จพระราชกิจแล้ว ทรงเปลี่ยนเครื่องแต่ง
พระองค์แล้วเสด็จเข้าเฝ้าสมเด็จพระราชชนนีก่อนบรรทม

ในพระราชนิพนธ์หนึ่งได้เริ่มท่ายถึงราชกรณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเวลาเสด็จประพาสเยี่ยมประชาชนภายนอกเขตพระนครด้วย ทรงเล่าได้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเอาพระราชหฤทัยใส่ในการเสด็จประพาสเยี่ยมประชาชน ได้ทรงบรรยายถึงพระราชานุกิจที่ทรงปฏิบัติในระหว่างเสด็จพระราชดำเนินประพาสได้ว่า ทรงหมั่นการพระพุทธรูปในพระอารามสำคัญในที่ซึ่ง เสด็จเยี่ยมสถานที่ราชการในที่ซึ่ง ทอดพระเนตรกิจการในสถานที่สำคัญ ๆ เช่น โรงงานและทอดพระเนตรการประกอบอาชีพ เช่นการทำนา การจับปลา การหัตถกรรมและอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทรงปราศรัยต่อประชาชนด้วยเครื่องกระจายเสียง ทรงปราศรัยต่อประชาชนเป็นรายบุคคล ทอดพระเนตรการเดินหรือการแสดงถวาย พระราชทานรางวัลแก่ประชาชน ๑. ๕ ๒. ๕ ๓. ๕ ๔. ๕ ๕. ๕ ๖. ๕ ๗. ๕ ๘. ๕ ๙. ๕ ๑๐. ๕ ๑๑. ๕ ๑๒. ๕ ๑๓. ๕ ๑๔. ๕ ๑๕. ๕ ๑๖. ๕ ๑๗. ๕ ๑๘. ๕ ๑๙. ๕ ๒๐. ๕ ๒๑. ๕ ๒๒. ๕ ๒๓. ๕ ๒๔. ๕ ๒๕. ๕ ๒๖. ๕ ๒๗. ๕ ๒๘. ๕ ๒๙. ๕ ๓๐. ๕ ๓๑. ๕ ๓๒. ๕ ๓๓. ๕ ๓๔. ๕ ๓๕. ๕ ๓๖. ๕ ๓๗. ๕ ๓๘. ๕ ๓๙. ๕ ๔๐. ๕ ๔๑. ๕ ๔๒. ๕ ๔๓. ๕ ๔๔. ๕ ๔๕. ๕ ๔๖. ๕ ๔๗. ๕ ๔๘. ๕ ๔๙. ๕ ๕๐. ๕ ๕๑. ๕ ๕๒. ๕ ๕๓. ๕ ๕๔. ๕ ๕๕. ๕ ๕๖. ๕ ๕๗. ๕ ๕๘. ๕ ๕๙. ๕ ๖๐. ๕ ๖๑. ๕ ๖๒. ๕ ๖๓. ๕ ๖๔. ๕ ๖๕. ๕ ๖๖. ๕ ๖๗. ๕ ๖๘. ๕ ๖๙. ๕ ๗๐. ๕ ๗๑. ๕ ๗๒. ๕ ๗๓. ๕ ๗๔. ๕ ๗๕. ๕ ๗๖. ๕ ๗๗. ๕ ๗๘. ๕ ๗๙. ๕ ๘๐. ๕ ๘๑. ๕ ๘๒. ๕ ๘๓. ๕ ๘๔. ๕ ๘๕. ๕ ๘๖. ๕ ๘๗. ๕ ๘๘. ๕ ๘๙. ๕ ๙๐. ๕ ๙๑. ๕ ๙๒. ๕ ๙๓. ๕ ๙๔. ๕ ๙๕. ๕ ๙๖. ๕ ๙๗. ๕ ๙๘. ๕ ๙๙. ๕ ๑๐๐. ๕ ๑๐๑. ๕ ๑๐๒. ๕ ๑๐๓. ๕ ๑๐๔. ๕ ๑๐๕. ๕ ๑๐๖. ๕ ๑๐๗. ๕ ๑๐๘. ๕ ๑๐๙. ๕ ๑๑๐. ๕ ๑๑๑. ๕ ๑๑๒. ๕ ๑๑๓. ๕ ๑๑๔. ๕ ๑๑๕. ๕ ๑๑๖. ๕ ๑๑๗. ๕ ๑๑๘. ๕ ๑๑๙. ๕ ๑๒๐. ๕ ๑๒๑. ๕ ๑๒๒. ๕ ๑๒๓. ๕ ๑๒๔. ๕ ๑๒๕. ๕ ๑๒๖. ๕ ๑๒๗. ๕ ๑๒๘. ๕ ๑๒๙. ๕ ๑๓๐. ๕ ๑๓๑. ๕ ๑๓๒. ๕ ๑๓๓. ๕ ๑๓๔. ๕ ๑๓๕. ๕ ๑๓๖. ๕ ๑๓๗. ๕ ๑๓๘. ๕ ๑๓๙. ๕ ๑๔๐. ๕ ๑๔๑. ๕ ๑๔๒. ๕ ๑๔๓. ๕ ๑๔๔. ๕ ๑๔๕. ๕ ๑๔๖. ๕ ๑๔๗. ๕ ๑๔๘. ๕ ๑๔๙. ๕ ๑๕๐. ๕ ๑๕๑. ๕ ๑๕๒. ๕ ๑๕๓. ๕ ๑๕๔. ๕ ๑๕๕. ๕ ๑๕๖. ๕ ๑๕๗. ๕ ๑๕๘. ๕ ๑๕๙. ๕ ๑๖๐. ๕ ๑๖๑. ๕ ๑๖๒. ๕ ๑๖๓. ๕ ๑๖๔. ๕ ๑๖๕. ๕ ๑๖๖. ๕ ๑๖๗. ๕ ๑๖๘. ๕ ๑๖๙. ๕ ๑๗๐. ๕ ๑๗๑. ๕ ๑๗๒. ๕ ๑๗๓. ๕ ๑๗๔. ๕ ๑๗๕. ๕ ๑๗๖. ๕ ๑๗๗. ๕ ๑๗๘. ๕ ๑๗๙. ๕ ๑๘๐. ๕ ๑๘๑. ๕ ๑๘๒. ๕ ๑๘๓. ๕ ๑๘๔. ๕ ๑๘๕. ๕ ๑๘๖. ๕ ๑๘๗. ๕ ๑๘๘. ๕ ๑๘๙. ๕ ๑๙๐. ๕ ๑๙๑. ๕ ๑๙๒. ๕ ๑๙๓. ๕ ๑๙๔. ๕ ๑๙๕. ๕ ๑๙๖. ๕ ๑๙๗. ๕ ๑๙๘. ๕ ๑๙๙. ๕ ๒๐๐. ๕ ๒๐๑. ๕ ๒๐๒. ๕ ๒๐๓. ๕ ๒๐๔. ๕ ๒๐๕. ๕ ๒๐๖. ๕ ๒๐๗. ๕ ๒๐๘. ๕ ๒๐๙. ๕ ๒๑๐. ๕ ๒๑๑. ๕ ๒๑๒. ๕ ๒๑๓. ๕ ๒๑๔. ๕ ๒๑๕. ๕ ๒๑๖. ๕ ๒๑๗. ๕ ๒๑๘. ๕ ๒๑๙. ๕ ๒๒๐. ๕ ๒๒๑. ๕ ๒๒๒. ๕ ๒๒๓. ๕ ๒๒๔. ๕ ๒๒๕. ๕ ๒๒๖. ๕ ๒๒๗. ๕ ๒๒๘. ๕ ๒๒๙. ๕ ๒๓๐. ๕ ๒๓๑. ๕ ๒๓๒. ๕ ๒๓๓. ๕ ๒๓๔. ๕ ๒๓๕. ๕ ๒๓๖. ๕ ๒๓๗. ๕ ๒๓๘. ๕ ๒๓๙. ๕ ๒๔๐. ๕ ๒๔๑. ๕ ๒๔๒. ๕ ๒๔๓. ๕ ๒๔๔. ๕ ๒๔๕. ๕ ๒๔๖. ๕ ๒๔๗. ๕ ๒๔๘. ๕ ๒๔๙. ๕ ๒๕๐. ๕ ๒๕๑. ๕ ๒๕๒. ๕ ๒๕๓. ๕ ๒๕๔. ๕ ๒๕๕. ๕ ๒๕๖. ๕ ๒๕๗. ๕ ๒๕๘. ๕ ๒๕๙. ๕ ๒๖๐. ๕ ๒๖๑. ๕ ๒๖๒. ๕ ๒๖๓. ๕ ๒๖๔. ๕ ๒๖๕. ๕ ๒๖๖. ๕ ๒๖๗. ๕ ๒๖๘. ๕ ๒๖๙. ๕ ๒๗๐. ๕ ๒๗๑. ๕ ๒๗๒. ๕ ๒๗๓. ๕ ๒๗๔. ๕ ๒๗๕. ๕ ๒๗๖. ๕ ๒๗๗. ๕ ๒๗๘. ๕ ๒๗๙. ๕ ๒๘๐. ๕ ๒๘๑. ๕ ๒๘๒. ๕ ๒๘๓. ๕ ๒๘๔. ๕ ๒๘๕. ๕ ๒๘๖. ๕ ๒๘๗. ๕ ๒๘๘. ๕ ๒๘๙. ๕ ๒๙๐. ๕ ๒๙๑. ๕ ๒๙๒. ๕ ๒๙๓. ๕ ๒๙๔. ๕ ๒๙๕. ๕ ๒๙๖. ๕ ๒๙๗. ๕ ๒๙๘. ๕ ๒๙๙. ๕ ๓๐๐. ๕ ๓๐๑. ๕ ๓๐๒. ๕ ๓๐๓. ๕ ๓๐๔. ๕ ๓๐๕. ๕ ๓๐๖. ๕ ๓๐๗. ๕ ๓๐๘. ๕ ๓๐๙. ๕ ๓๑๐. ๕ ๓๑๑. ๕ ๓๑๒. ๕ ๓๑๓. ๕ ๓๑๔. ๕ ๓๑๕. ๕ ๓๑๖. ๕ ๓๑๗. ๕ ๓๑๘. ๕ ๓๑๙. ๕ ๓๒๐. ๕ ๓๒๑. ๕ ๓๒๒. ๕ ๓๒๓. ๕ ๓๒๔. ๕ ๓๒๕. ๕ ๓๒๖. ๕ ๓๒๗. ๕ ๓๒๘. ๕ ๓๒๙. ๕ ๓๓๐. ๕ ๓๓๑. ๕ ๓๓๒. ๕ ๓๓๓. ๕ ๓๓๔. ๕ ๓๓๕. ๕ ๓๓๖. ๕ ๓๓๗. ๕ ๓๓๘. ๕ ๓๓๙. ๕ ๓๔๐. ๕ ๓๔๑. ๕ ๓๔๒. ๕ ๓๔๓. ๕ ๓๔๔. ๕ ๓๔๕. ๕ ๓๔๖. ๕ ๓๔๗. ๕ ๓๔๘. ๕ ๓๔๙. ๕ ๓๕๐. ๕ ๓๕๑. ๕ ๓๕๒. ๕ ๓๕๓. ๕ ๓๕๔. ๕ ๓๕๕. ๕ ๓๕๖. ๕ ๓๕๗. ๕ ๓๕๘. ๕ ๓๕๙. ๕ ๓๖๐. ๕ ๓๖๑. ๕ ๓๖๒. ๕ ๓๖๓. ๕ ๓๖๔. ๕ ๓๖๕. ๕ ๓๖๖. ๕ ๓๖๗. ๕ ๓๖๘. ๕ ๓๖๙. ๕ ๓๗๐. ๕ ๓๗๑. ๕ ๓๗๒. ๕ ๓๗๓. ๕ ๓๗๔. ๕ ๓๗๕. ๕ ๓๗

สำหรับรัชกาลที่ ๘ นั้นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงพระราชนิพนธ์
ไว้อย่างละเอียดและเรียบร้อยถ้อยถนองกว่ารัชกาลอื่น ๆ

ความจริงการที่ได้จดพิมพ์พระราชานุกาณนั้น น่าชมเชยอย่างยิ่งหนึ่ง เพราะ
ทำให้เราท่านได้ทราบถึงความยากลำบากของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทุกรัชกาลว่า
ทรงมีภาระห่วงใยในอาณาประชาราษฎร์ของพระองค์เพียงไร และทรงมีราชกิจที่จะ
ต้องปฏิบัติตอบแทนการเคารพสักการะของปวงชนเพียงไร และเหตุไรบ้านเมืองของ
เราจึงร่มเย็นเป็นสุขภายใต้พระบรมโพธิ์สมภารมาเป็นเวลาช้านาน

นอกจากเรื่องอื่นเป็นที่น่าสนใจและเรียบเรียงด้วยบุคคลที่ควรเชื่อถือดังกล่าว
มาแล้ว ยังมีพระบรมรูปของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในราชวงศ์จักรีเรียงลำดับ
รัชกาลอีกด้วย สำหรับพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลนั้น ในหน้าต้น
มีพระบรมรูปครึ่งพระองค์ทรงเครื่องจอมทพเรือ และในหน้าท้ายเป็นพระบรมรูปฉาย
เต็มพระองค์ทรงเครื่องจอมทพบก รัชกาลอื่น ๆ มีพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า
จุฬาโลกเป็นต้นนั้น เป็นพระบรมรูปจำลองมาจากรูปต้นามในพระที่นั่งจักรีมหา
ปราสาท ถัดมาเป็นพระบรมรูปที่นำสืบใจทุกรูป หนังสือเล่มนี้สมควรจัดเข้าอยู่ใน
หนังสือมีค่าเล่มหนึ่ง.

ขอ วรรณคดี ที่ “บางขุนพรหมบุคคลดอลล์”

(ร้านดีดีคเก๋จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

ตรงข้ามโรงเรียนนายเลือน พงษ์โสภณ บางขุนพรหม

จำหน่ายหนังสือต่างประเทศ เครื่องเขียนและแบบเรียนทุกชั้น

รับสั่งหนังสือต่างประเทศทุกชนิด

หนังสือเรื่อง VALMIKI RAMAYANA

บรรยง

หนังสือใหม่ๆ ที่วงการวรรณคดีได้รับจากสมาชิกที่มาจากประเทศอินเดียเมื่อ
เร็ว ๆ นมเรื่อง VALMIKI RAMAYANA เป็นหนังสือดีเล่มหนึ่ง สมควรจะนำมา
เขียนลงในวงวรรณคดีของไทยที่ได้อาศัยรากฐานของ
เรื่อง "รามเกียรติ์" แล้วคงจะรู้จัก "รามายณะ" อันเป็นที่มาของเรื่องรามเกียรติ์ได้
รากฐานของเรื่องรามเกียรติ์ของชาติต่าง ๆ นั้นมีมาแต่รามายณะของภาษาสันสกฤต
แต่มาเขียนแตกต่างกันไปตามท้องถิ่น เรื่องอุปลกรณรามเกียรติ์ก็ดัด พระรามชาติกฤติ
และรามเกียรติ์รามเกียรติ์ก็ดัด ย่อมแสดงให้เห็นชัดอยู่แล้ว

เรื่องรามายณะเป็นมหากาพย์ เป็นเรื่องยาว บ่อเกิดแห่งรามเกียรติ์พระราชนิพนธ์
ในชั้นเกล้าต้นกระหม่อมรัชกาลที่ ๖ ก็มีอธิบายถึงใจความของรามายณะไว้
เป็นอย่างดีโดยสังเขปแล้ว หนังสือเรื่อง VALMIKI RAMAYANA นี้ เป็นหนังสือ
ที่ใคร่เรียบเรียงขึ้นเมื่อ ค.ศ. ๑๙๓๕ และพิมพ์จำหน่ายเป็นครั้งที่ ๓ แล้ว ในขณะ
ผู้พิมพ์คือ G.A. NATESAN & Co. พิมพ์ที่เมือง MADRAS เป็นรามายณะ
ฉบับย่อ แต่เป็นฉบับย่อที่แปลก คือย่อด้วยถ้อยคำของภาษาสันสกฤตผู้รจนามหากาพย์
เรื่องนั่นเอง การย่อเช่นนี้ไม่ได้แต่งหรือเติมพดความเข้าไป เพียงแต่ตัดเอาใจความ
ตอน ๆ มาต่อกันเข้า ทุก ๆ ตอนเป็นคำของภาษาสันสกฤต เพียงแต่ตัดเอาเรื่องราวที่
ไร้อารมณ์ออก ใจความสำคัญของรามายณะยังคงเหลืออยู่ทุกตอน เมื่ออ่านแล้วจะได้
เรื่องได้ราวดี และที่ผิดกับฉบับอื่นก็คือเป็นเรื่องราวที่ภาษาสันสกฤตแต่งไว้เองทั้งสิ้น
เหมาะสำหรับผู้แสวงหาความรู้จะอ่านได้โดยไม่ต้องเสียเวลามาก การย่อเรื่องทำนอง

๕ เป็นการกระทำได้ยาก ต้องอาศัยความละเอียดรอบรู้และความเจนจัดในเรื่อง
รามายณะเป็นพิเศษ เพราะขนาดของรามายณะฉบับทกถาวรดั้งเดิม ๖๕ ๕๕ เป็นขนาดเล็ก
สามารถเอาใส่กระเป๋าลงไปอ่านที่ไหน ๆ ได้อย่างสะดวกสบาย

การย่อ๕น PANDIT A.M. SRINIRASA CHARIAR เป็นผู้ย่อ เป็น
การย่อด้วยวิธีขียนความ ไม่ใช่เก็บความ ตัวพิมพ์ที่ใช้ในหนังสือ๕นี้เป็นตัวเทวนาครี
เขียนตามต้นฉบับของภาษาสันสกฤต มีคำแปลเป็นภาษาอังกฤษควบไว้โดยตลอดเป็น
โคลงๆ ไป นอกจากจะได้เรื่องรามายณะแล้ว ผู้ศึกษาภาษาสันสกฤตอ่านอักษรเทวนา-
ครีได้ใหม่ ๆ ก็สามารถจะอ่านออกและแปลได้ เพราะคำที่ภาษาสันสกฤตใช้ในการเขียน
เรื่องรามายณะนั้นเป็นคำง่าย ๆ เหมาะสำหรับการศึกษาศึกษาด้วยการอ่านอักษรเทวนาครี
อีกด้วย

ภาษาอังกฤษที่แปลควบไปกับภาษาสันสกฤตนั้น ศาสตราจารย์ P. P. S.
SASTRI B.A. (OXON) M.A. เป็นผู้ถอดเทียบไว้ เป็นการแปลชนิดถอดคำ
คำคำ นับว่าทำได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับเดิมมาก ทั้งนี้เพราะผู้ถอดเป็นผู้ชำนาญใน
ภาษาทั้งสองนั่นเอง

หนังสือ VALMIKI RAMAYANA เริ่มต้นด้วยพาดถกกัน๕ ตอนที่กล่าวถึง
๕วามิก๕ตั้งกระทู้ถามพระนารทมหาฤๅษีว่า “ในโลกละ ๕ ๕ ๕ ใครเป็นผู้เมตตาคิดดี และ
เป็นผู้กล้าหาญ ตรงต่อหน้าที่ กตัญญู พุคฺจิง ทำอย่างพุด — — ?” ซึ่งมหาฤๅษี
ให้คำตอบว่า “— ผู้สืบสายมาแต่กษัตริย์ คนรู้จักกันทั่วไปว่า ‘ราม’ เป็นผู้บัง-
คับใจตนเองได้ เป็นผู้กล้าหาญอย่างยิ่ง มีความปราดเปรี้ยว มั่นคง — — ฉลาด
และยุติธรรม พุดเก่ง — — ทำลายศัตรู ราชโอรส รัชชาธิบดี และมีเมตตาคิดดีต่อ
บริวาร — — กล้าเหมือนวีรชน พุดตรงมาดังดวงเดือน มีใจอารีเหมือนท้าวฤๅษี
เป็นผู้รักษาความจริง และมีนุญในธรรม”

ฤๅษีวาลมิกิได้นิพนธ์เรื่องราวของพระรามแล้วก็จากไปสู่มแม่น้ำคัมภีร์ ใกล้ ๆ กับแม่น้ำคงคาอัน ทนุ เห็นนกกระเรียนคู่หนึ่ง เสด็จคู่กันอยู่ไม่ห่าง ดังเสียงร้องไพเราะ และขณะทศศุขอยู่นั้น เห็นพรานผู้หนึ่งยิงนกตัวหนึ่งตายลงต่อหน้านางศุขเมียดด้วยน้ำใจอันโหดร้ายและเหี้ยมช้า นางนกเมื่อเห็นผู้ตายก็ร้องด้วยเสียงอันโหยหวน ฤๅษีวาลมิกิเห็นภาพสดใจเช่นนั้น ก็กล่าวออกมาด้วยความรู้สึกสลดใจว่า “พรานเอ๋ยชื่อของเจ้าจะมีหมองไปชั่วฟ้าดินสลาย เจ้าพรานนกกระเรียนจากคู่หนึ่งที่กำลังรรมย์” เมื่อกล่าวออกไปแล้วก็ได้คิดว่าคำกล่าวที่เกิดขึ้นจากความสลดใจนั้น แบ่งออกได้เป็นสี่ส่วน มีจำนวนพยางค์เท่ากัน ทุก ๆ ส่วนมีสัมผัสและเสียงอยู่พร้อมมูล ทั้งคำกล่าวจะเป็นอันไม่ได้ นอกจาก ‘โศลก’

ฤๅษีวาลมิกิกลับไปแล้ว พระพรหมผู้เป็นใหญ่ พระผู้สร้างโลกก็ลงมาหาเยี่ยมพระศุภครีดิ์ว่า “ท่านได้คิดค้นพบโศลกชนแล้ว ไม่จำเป็นต้องสืบสาวหาอะไรอีกต่อไปละ เราเข้าใจว่าไม่ใช่ใครอื่น พระศุภครีดิ์นั้นแหละเป็นผู้บันดาลให้เป็นไป จึงแต่งเรื่องผู้กล่าวหาญที่เจ้าได้ฟังมาจากพระนารทเกิด” และว่า “ศุภครีดิ์ท่านเขายังยืนตระหนัสนอยู่ และส่ายน่ายังโหดไปตามพื้นแผ่นดิน ศุภครีดิ์นั้นเรื่องรามายณะจะยังคงมีอยู่ในโลกเป็นแท้”

แล้วฤๅษีวาลมิกิก็กราบนา เรื่องของ รามวงศ์ เหมือนกับที่ พระนารทมหาฤๅษี ได้ส่ายน่ายให้ฟัง และฤๅษีและดะระต้องกุมารก็เที่ยวสวดเรื่องรามายณะไป — —

เรื่องราวของรามายณะที่มีอยู่ใน VALMIKI RANAYANA นั้นแบ่งออกเป็นกัณฑ์ ๆ เริ่มด้วยพาถกัณฑ์ อโยธยากัณฑ์ อรัณยิกัณฑ์ กัษิณชากัณฑ์ ดันทกัณฑ์ และยทกัณฑ์ เป็นที่สุด ไม่มีอุตตรกัณฑ์ เนื้อเรื่องและรายละเอียดนั้นไม่ผิดเพี้ยนกับพระราชนิพนธ์ขอเกิดรามเกียรติ์ ผิดกันแต่ในหนังสือนี้เป็นกถาของวาลมิกิและมีคำสันสกฤตรวมอยู่ด้วย

ขอทศวรรษมยุระเรื่องและผู้แปลก็คือ ทำได้เรียบร้อยดี ประติดประต่อเรื่อง
ได้สนิทสนม เหมาะสำหรับผู้ปรารถนาจะรู้เรื่องราวในมหากาพย์เรื่องนี้อย่างยิ่ง และ
ยังนักเรียนที่ศึกษาอักษรศาสตร์แล้ว หนังสือนี้ย่อมมีประโยชน์เพราะได้ทั้งการอ่าน
ตัวเทวนาครี และได้รับรู้ของมหากาพย์ด้วย และถ้าประสงค์จะรู้การแปลที่แปลอย่าง
แนบเนียนก็ใช้เป็นตัวอย่างได้ หากหนังสือๆ ของไทย มีพระราชนิพนธ์ให้หา
ขุนช้างขุนแผน มีผู้ทำเช่นนั้นบ้างก็จะเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับนักเรียน

เรื่องรามายณะเป็นเรื่องสำคัญ เป็นเล่มอันกระจุจกเงาที่ฉายให้เห็นอุดมคติอัน
สูงของวัฒนธรรมและอารยธรรมของอินเดีย พระรามตัวเอกของเรื่องมิใช่เป็นแต่ตัว
อย่างของโอรสที่ดีของท้าวทศรถที่อยู่ในโอวาทของพระบิดาเท่านั้น ยังเป็นราชสวามี
ที่ดีของสีกา และเป็นพระราชบิดาที่สมควรแก่แว่นแคว้น พระลักษมณ์นั้นเองก็เป็น
ตัวอย่างของอนุชาที่จงรักภักดีต่อเชษฐา มีส่วนได้ร่วมทุกข์ร่วมสุขมาด้วยตลอดกาล
ดังว่าเป็นตัวอย่างที่ดีของหญิง มีความจงรักภักดีและสละชีวิตต่อราชสวามีทั้งไตรภวาร
และแม้จะพลัดพรากจากบ้านเมืองไปอยู่ในดินแดนของศัตรูก็ยังรักษาศรัยไว้ ได้อย่างดี
ยิ่ง ราชพฤกษ พาลกษ เป็นตัวประกอบเรื่องที่มีเหตุผลอันเป็นตัวอย่างอันดีในการ
ที่จะสอนศีลธรรมจรรยาทาง

เรื่องรามายณะเป็นวรรณคดีชั้นสูงที่ผู้เขียน ฤๅษีวาตมฤจนานชนด้วย
ถ้อยคำอันไพเราะน่าฟัง ได้อ่านแล้วย่อมซาบซึ้งในรสของกาพย์ได้ง่ายตาย ลักษณะ
ภาษาที่ใช้ก็ง่ายไม่ยาก เนื้อเรื่องก็เป็นไปอย่างธรรมดาสามัญ เขียนขึ้นให้เด็กอ่านได้ง่ายๆ
เด็กๆ ฟังก็เข้าใจจนสามารถเล่าเรื่องต่อๆ ไปให้ผู้อื่นฟังออกได้ โดยไม่ผิดเพี้ยน และ
เมื่อมานัยยรามายณะทั้งหมดเขาให้สั้น มีตัวเทวนาครีและคำแปลกำกับไว้เป็น
โคลงๆ เช่นนี้ ก็เหมาะสำหรับผู้ศึกษาค้นคว้าเบื้องต้นเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้อยคำ
ด้านวนของฤๅษีวาตมฤจนานชนมหากาพย์เอง ฉะนั้นหนังสือของ VALMIKI
RAMAYANA นี้จึงเป็นหนังสือควรแก่การศึกษาเรื่องหนังสือ

SHAKESPEARE กับ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

AS YOU LIKE IT.

ตามใจท่าน

All the world's a stage,
And all men and women merely
players:

They have their exits and their
entrances;

And one man in his time plays
many parts,

His acts being seven ages. At first
the infant,

Mewling and pucking in the nurse's
arms;

Then the whinnying school-boy, with
his satchel,

And shining morning face, creeping
like snail,

Unwillingly to school. And then the
lover,

Sighing like furnace, with a woeful
ballad

Made to his mistress' eye-brown.

Then a soldier,

Full of strange oaths, and bearded
like the pard,

ทั้งโลกเปรียบเหมือนโรงละครใหญ่
ชายหญิงไซ้เปรียบตัวละครนั้น:

ต่างมียามเข้าออกอยู่เหมือนกัน;

คนหนึ่งนั้นย่อมเล่นตัวนานา,

คือแบ่งเป็นเจ็ดปางอย่างนั้นไซ้.

หนึ่งถูกซ่อนนอนให้อยู่จำๆ

ในวงแขนพี่เลี้ยงกล่อมเกลี้ยงมา,

จนกว่าจะด่ามารดาจืดจางคน.

ต้องคือเด็กนกเรียนแรกเขียนอ่าน,

ก็ย่ำผ่านไปพลางทางพรำบ่น,

หน้าแดงมีแจ่มปานพระสุริย,

ไปโรงเรียนชอบกอดคล้ายหอยคอดน.

ด้ามคือหนุ่มรักสมรเฝ้าถอนใจ

ราวเตาไฟที่เพลิงเร้าเริงผดาม,

แต่งเพลงยาวชมชวนเจ้าหญิงคราญ,

ดีทวาร, เดียงคังคังคังไป.

และหนวดเคราคล้ายเสือ, เหลือจะรัก

Jealous in honour, sudden and quick
in quarrel,
Seeking the bubble reputation
Even in the cannon's mouth. And
then justice,
In fair round belly with good capon
lin'd,
With eyes severe and beard of formalcut,
Full of wise saws and modern in-
stances;
And so he plays his part. The sixth
age shifts
Into the lean and slipper'd pantaloen,
With spectacles on nose and pouch
on side;
His youthful hose, well sav'd, a
world too wide
For his shrunk shank; and his big
manly voice,
Turning again toward childish treble,
pipes
And whistles in his sound. Last
scene of all,
That ends this strange eventful his-
tory,
Is second childishness and mere ob-
livion;
Sans teeth, sans eyes, sans taste,
sans every thing.

เกียรติศักดิ์, มักฉวยพรเข้าได้,
ถนัดหาเกียรติยศเมื่อนั้นใน
ปากบั่นใหญ่ไม่พริ้วหวนวิญญา.
หัวตุงขุนผู้ใหญ่ไก่อเต็มพุง
จนท้องคองควอดนทวนนกกหนา,
ตาขมม, หนวดเคราเข้าตำรา,
ชำนาญในกติกาประเพณี,
ต้องมาถึงปางคำรบหก,
เป็นตลกซุบแท่งแก่เต็มที,
ได้แว่นตาคาดกระเป๋าทะราด,
ถุงคืนที่เคยไซ้เมื่อเยาว์วัย
ก็หย่อนย่นร่นหลวมด้อมซาเหี่ยว,
เสียงเคียวหวดกลับเรียวดังไปได้
ราวเสียงเด็ก, ยามสนทนาไป
เสียงนั้นไซ้แห้งแหบหอบหืดครั่น
ปางสุดท้าย, ทهماจบประวัติ
อันเห็นชดถลบเป็นเด็กอีกแม่นมั่น,
มีแต่หงดิมไป, ออกริพ่น,
ไร้ตา, ไร้ตังรพ, ไร้ทอไป.

ในวงวรรณคดี

วงวรรณคดีฉบับนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงภายในงานไปบ้าง คือเปลี่ยนทั้ง
เจ้าของและบรรณาธิการ แต่การเปลี่ยนนี้เป็นการเปลี่ยนด้วยความจำเป็น เนื่อง
จากวงวรรณคดีมีอยู่อย่างใดก็คงเป็นเช่นนั้น เพราะคณะบรรณาธิการยังคงเป็นคณะเดิม
อยู่ทุกอย่างทุกประการ

เดือนพฤศจิกายนนี้ วงวรรณคดี ขอถวายพระพรแด่ พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรม
ขุนชัยนาทนเรนทร ประธานคณะผู้ดำริราชการแทนพระองค์ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ
พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ยุคล และพระบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าชานนดวดี เนื่องด้วยเป็น
เดือนประสูติของทูลงศ์สมเด็จพระองค์ ซึ่งเป็นสมาชิกผู้ใหญ่ของวงวรรณคดี ขอให้ทรง
พระเกษมสำราญ เป็นสุขทุกทีพาราตรี

วงวรรณคดี ฉบับนี้ถึงหากมีข้อผิดพลาดทั้งที่เป็นต้องแก้ไขอยู่บ้าง คือ
เรื่องโศกปริสาธิตวชิราชนัดดา หน้า ๓๐ ฉะนั้นเพราะเรื่องการร่างวชิราชนัดดารามัน
ในหนังสือ "ตำนานเรื่องวิฤตถุสถานต่างๆ" และตำนานพระอารามหลวงว่ามีว่า
"วชิราชนัดดาราม ร่างพระราชทานเป็นพระเกียรติยศ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้า
โสมนัสวัฒนาวดี" เพราะฉะนั้นจึงแจ้งไว้ให้ผู้อ่านทราบด้วย ในเรื่องวงวรรณคดี
ขอขอบพระคุณในพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงทิพยรัตน ๖ ในการที่ทรงทักท้วงมา
ด้วย และหวังเป็นอย่างมากในความเอื้อเฟื้อของท่านผู้อ่านทั้งหลายที่จะท้วงติงในข้อ
ผิดพลาดใดๆ ที่เกิดขึ้นใน "วงวรรณคดี" นี้

เพื่อความรู้นักชดถุกษ์ประจำปี วงวรรณคดีได้นำเรื่องภูเขาทองมาลงไว้
เป็นข้อความที่ได้มาจากหลักฐานต่าง ๆ หลายแห่ง มีตำนานเรื่องวิฤตถุสถานต่างๆ
ประชุมพงศาวดารภาคที่ ๒๕ และคำให้การชาวกรุงเก่าเป็นต้น เรื่องของสมเด็จพระ

กรมพระยาดำรงราชานุภาพประจำเล่มนั้นคือ “เงินตราสยาม” เป็นความรูพิเศษที่หาอ่านไม่ได้ตอนนอกเรื่องหนึ่ง

นำตาอาลัยของนักพนันหรือนักการตกเถียงระหว่างหน้าตา กับหน้าใจในเรื่อง “ไทยดีแต่คน” เป็นคำกลอนที่เขียนขึ้นจากความรูลึกซึ้งของกวี “วิมานบนซากมนุษย์” ของ “แสงกรานต์” เป็นบทกวีที่แทรกความรู้ลึกซึ้งอย่างดีไว้ เป็นบทเปรียบเทียบกับเหมาะสมยิ่ง “เมฆทศ” ตอนนี้เป็นตอนตลกอีกตอนหนึ่ง

เจ็ด สดะเวทน์ เขียนสงครามธรรมมยุท เป็นประวัติของถิ่นของ “เจดีย์แดง” ที่เพชรบุรี นับเป็นเรื่องน่ายำเกรง ท่านอนจะได้อรรถาธิบายในเล่มต่อไปด้วย

เรื่องอ่านเล่นในเล่มนี้ คือ “เพื่อนบ้านโคมงามของฉัน” ซึ่ง ได้รวบรวมถอดออกมาจากฉบับภาษาอังกฤษ ชื่อ MY FAIR NEIGHBOUR ของรพินทร์ นาคตะกอร์ ถูกรวบรวมและเรียบเรียงกับภาษาอังกฤษแล้วจะเห็นได้ว่าใกล้ชิดอย่างที่สุด แต่วงวรรณคดีไม่มีหน้ากระดาษพอที่จะนำมาเทียบให้เห็นได้

“เพลงสรรเสริญพระบารมี” ที่ “ต้นศลิวิ” และ “แสงทอง” เขียนส่งมาเป็นผลของ “เพลงสรรเสริญพระบารมี” ของหม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ใน รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว วงวรรณคดีขอขอบคุณท่านทั้งสองที่เอาใจใส่เอื้อเฟื้อในวงวรรณคดีด้วย

แผนกรวบรวมหนังสือภาคไทย ได้แก่ “พระราชานุกิจ” ของ ร.ณ. เป็นเรื่องราวรวบรวมโดยผู้ใกล้ชิดคือเหตุการณ์ ๓ ๔ เป็นพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และรัชกาลที่ ๕ เป็นพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เป็นหนังสือที่ควรแก่การศึกษาอย่างยิ่ง

หนังสืออังกฤษชื่อ VALMIKI RAMAYANA เป็นหนังสือดี เหมาะแก่การศึกษา
ภาษาและวรรณคดีของชาวตะวันออก บรรยายได้เก็บเค้าความมาเล่าแต่ย่อๆ

วันที่ ๒๖ เดือนนี้เป็นวันพระฤกษ์ในรัชกาลที่ ๖ กวเอกของชาติในสมัยปัจจุบัน
วงวรรณคดีจึงได้เชิญพระราชนิพนธ์ เรื่องรามเกียรติ์ ซึ่งนับว่าเป็นคณหัตถ์ดีดก
หนึ่ง มาไว้ให้เห็นตัวอย่างในการแปลภาษาอังกฤษเป็นไทยที่ดี ได้เทียบภาษา
อังกฤษของเชคสเปียร์ไว้ให้ดูด้วยแล้ว

อนึ่ง การประกวดบทกวี เนื่องด้วยฉบับเดือนตุลาคมออกช้าไปมาก จึง
เลื่อนกำหนดส่งไปอีกถึงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ศกนี้

วงวรรณคดีฉบับ ธันวาคม เป็นฉบับพิเศษ เนื่องในวันเฉลิมพระชนม์
พรรษา ถ้าท่านเกรงว่าจะหาซื้อปลักไม่ได้ กรุณาสั่งจองไว้ก่อนหนังสือออก.

บรรณาธิการ

๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

“**วณวรรณคดี**”

จะบัพเฉลิมพระชนม์พรรษา เดือน ธันวาคม

๒๕
มกราคม

“ความหายนะของพะม่า”

ของ สมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราช

เรื่อง ของ สามศร

โสรवार เมืองรอง ราชรี จามรี ว. ๓ ประมวลวนารค

และวิจารณ์หนังสือ

รับส่งขอเสียก่อนกำหนดออก

၂ လ ၂

เครื่องลำปางของ “พวงเล็ก”

อุตุหนาว

ใช้

เครื่องขึงกริม ของ “พวงเล็ก”

เครื่องขึงกริม ของ พวงเล็ก มีคุณภาพดีเท่าของต่างประเทศ

ท่านสุภาพสตรี

ใช้แค่เครื่องขึงกริม ของ “พวงเล็ก” เท่านั้น

มีจำหน่ายแล้ว ที่ร้านเดจระทั้งไป ขอ

รับรองคุณภาพคงเดิมทุกอย่าง

อร วิณฑ์

หน้าวัดราชบพิธ, เพ็ญนคร ไท. 22588